

W W W . J U R I S T K O N T A K T . N O

JURIST

NR 7/2017 51. ÅRGANG

KONTAKT

Jan E. Helgesen

Rettsstatsbygger

Akademikerne i politiet samles // Tøff vei for jusstudent
Juristdagen // Nye fagutvalg // Digitaliseringskonferanse

Nye og aktuelle fagtilbud – meld deg på!

Se jus.no for påmelding og fullstendig kursoversikt.

Ajourføringskurset

Det årlige ajourføringskurset 2017, Oslo	30. NOV.-1. DES.
Det årlige ajourføringskurset 2017, Bergen	16.-17. NOV.
Det årlige ajourføringskurset 2017, Tromsø	2.-3. NOV.

Andre kurs

Hvitvasking	26. OKT.
Hvitvasking – hvordan gjennomføre regelverket i advokatvirksomhet	21. NOV.
Writing Modern Legal English	6. NOV.
Økonomiforståelse	19.-20. OKT.

Arbeidsrett

Ny lov om statens ansatte	5. DES.
Kollektiv arbeidsrett	13.-14. OKT.
Sentrale arbeidsrettslige emner	30. OKT.
Det årlige pensjonskurset	7. NOV.

Barnerett

Barnerettsdagen	9. NOV.
-----------------	---------

Bolig- og eiendomsrett

Det årlige bolig- og eiendomsrettskurset	19.-20. OKT.
Oppdatering for eiendomsmeglere	27.-28. NOV.

Bygnings- og reguleringsrett

Det årlige plan- og bygningsrettskurset	26.-27. OKT.
---	--------------

Byggekontrakter og entrepriserett

Grunnkurs i byggekontrakter og entrepriserett	2.-3. NOV.
---	------------

Compliance

Det årlige kurset i compliance	2.-3. NOV.
--------------------------------	------------

Energi- og miljørett

Vanddirektivet og vannforskriften – konsesjon, revisjon	17. OKT.
---	----------

Erstatningsrett

Det årlige personskadeerstatningsrettskurset	9.-10. NOV.
--	-------------

Etikk

Etikk og risikohåndtering for advokater, Oslo	11. OKT.
Etikk og risikohåndtering for advokater, Trondheim	28. NOV.
Etikk og risikohåndtering for advokater, Bergen	6. DES.
Etiske dilemmaer – etikk for advokater	31. OKT.

Familie-, arve- og skifterett

Det årlige kurset i familie- og arverett	19.-20. OKT.
--	--------------

Fiskeri- og havbruksrett

Fiskeri- og havbruksrett – tillatelser og reguleringer	26. OKT.
--	----------

Forvaltningsrett og statsrett

Fakta i forvaltningsretten	20. NOV.
Sakskostnader i forvaltningsretten	6. DES.

Forhandlinger

Strategiske forhandlinger	30. NOV.
---------------------------	----------

Forsikringsrett

Det årlige kurset i avhendingsloven og eierskifteforsikring	23. NOV.
---	----------

Helse- og trygderett

Det årlige helserettskurset	26.-27. OKT.
-----------------------------	--------------

Kontraktsrett

Det årlige kontrakt- og entrepriserettskurset	16.-17. OKT.
Drafting contracts in English	7. NOV.

Ledelse

Styrearbeidutdanningen	30. OKT.-19. DES.
Law Firm Management	22. NOV.-13. APR.

Menneskerettigheter

Straffelovens terrorbestemmelser og forholdet til internasjonal humanitær rett	21. NOV.
--	----------

Offentlige anskaffelser

Konsesjonskontrakter	26. OKT.
----------------------	----------

Patent-, varemerke- og designrett

Det årlige patent-, varemerke- og designrettskurset	31. OKT.-1. NOV.
---	------------------

Personvern

Det årlige personvernkurset	26.-27. OKT.
Personvern i praksis	14. NOV.
Innføring i personvern	26. NOV.

Selskapsrett

Sentrale selskapsrettslige emner	9.-10. OKT.
Den årlige selskapsrettskonferansen	26.-27. OKT.

Sivilprosess

Det årlige sivilprosesskurset	12.-13. OKT.
Ankeforberedelse og prosedyre for Høyesterett	16. OKT.
Argumentasjon og prosedyreteknikk	8. NOV.
Sivilprosess – gjennomføring av rettssaker	6.-14. DES.

Strafferett

Praktisk strafferett – forsvareroppgaver og rolle	17. NOV.
---	----------

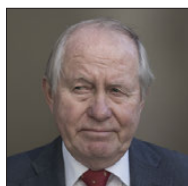
Utdanningsrett

Det årlige kurset i utdanningsrett	16.-17. NOV.
------------------------------------	--------------

Innhold

- 6 Jan E. Helgesen
- 12 Siden sist
- 14 Politiakademikerne
- 16 Juristdagen
- 18 Juss for russ
- 20 Fagutvalg
- 22 Berit Vegheim
- 26 Kevin Rosenbaum
- 28 Gunhild Borge
- 32 Digitaliseringskonferanse
- 34 Therese-saken
- 36 Dommen mot Eirik Jensen
- 40 Frivillighetspris
- 42 Pakistanske advokater
- 45 Scandinavian Star
- 46 Curt A. Lier mener
- 47 Jussbuss kommenterer
- 48 Arbeidslivet
- 50 Meninger
- 52 Karriereråd
- 54 Doktorgrad
- 55 Stilling ledig
- 58 Nytt om navn

6

Prisvinner

Jan E. Helgesen er vinner av Rettssikkerhetsprisen 2017.

14

Politiakademikerne

Akademikerne i politiet samler seg – for å få økt innflytelse.

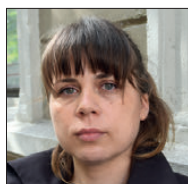
16

Juristdagen

Jurister over hele landet svarte på 1200 spørsmål.

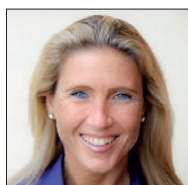
28

Tøffe erfaringer

Tross tøffe erfaringer er Gunhild Borge snart ferdig med jusstudiet.

32

Digitalisering

Britiske Chrissie Lightfoot foredrar under digitaliseringskonferansen.

Årsaken til at vi etablerer dette samarbeidet er at det vil gi oss den nødvendige medlemsmassen vi trenger for å nå tallet på 10 prosent av ansattmassen i politiet og således gi oss rett på mer innflytelse

Politiakademikerne, side 14

JURIST
FORBUNDET

Forsikring

Forsikring til medlemspris

Som medlem av Juristforbundet får du svært gunstige betingelser på forsikring. Du får blant annet:

- ✓ Liv- og uføreforsikring til markedsledende vilkår og priser
- ✓ Innbo-, reise- og personforsikringer (kollektive forsikringer) med gode vilkår til stabilt lave priser
- ✓ Minimum 20 % rabatt på individuelle skadeforsikringer (for eksempel bil-, hus- og hytteforsikring)
- ✓ Rådgiving når du trenger det
- ✓ Profesjonell bistand ved eventuell tvist om skadeoppgjør

**Bruk
medlems-
fordelene
dine**

Telefon: 23 11 33 11 | forsikring@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no/forsikring

Redaktør

Ole-Martin Gangnes
omg@juristkontakt.no

Journalist

Tore Letvik
tl@juristkontakt.no

Annonsesjef

Per-Olav Leth
07 Media
perolav@07.no
Tlf.: +47 918 16 012

Design/layout

Inge Martinsen
07 Media
inge.martinsen@07.no

Tips redaksjonen

omg@juristkontakt.no
mob. 48 24 83 52

For annonser

perolav@07.no
tlf.: 91 81 60 12

Ved adresseendring

Logg inn med ditt medlemsnummer
på juristforbundet.no for å endre.

Andre: send ny adresse til
medlem@juristforbundet.no

Abonnement

Kr 500,- pr. år (9 utgivelser)

Redaksjonen forbeholder seg
retten til å redigere eller
forkorte innlegg.

Forsidefoto:

Thomas Haugersveen

Teknisk produksjon:

07 Media – 07.no

Innsendt stoff til neste nummer
må være redaksjonen i hende
innen 16. oktober 2017.

Redaksjonen avsluttet

27. september 2017.

Juristkontakt arbeider
etter redaktørplakaten
og er en del av

«Nesten u-googlebar» prisvinner

Rettssikkerhetsprisen går i år til Jan E. Helgesen. Prisen, som er Norges Juristforbunds pris for rettssikkerhet og likhet for loven, deles som vanlig ut under Rettssikkerhetskonferansen. Den arrangeres 17. oktober i Gamle Logen i Oslo – et arrangement som er gratis og åpent for alle.

Jan E. Helgesen er ikke den mest profilerte personen i media, og juryen for prisen skriver; I en stadig mer personfokusert tid er Jan E. Helgesen en påminnelse om at banebrytende praktisk og akademisk samfunnsbygging også kan ta en annen form: Esse, non videri – å virke, ikke å synes. Jan Helgesens arbeid vært lite fanfarefylt – faktisk nesten helt u-googlebart, sier juryen. Men i denne utgaven av Juristkontakt kan du lese et større intervju med Helgesen.

Mannen som altså er «nesten u-googlebar» har vært Norges representant i Veneziakommisjonen (The European Commission for Democracy through Law) – Europarådets spydspiss for konstitusjons- og rettsstatsbygging. Der har han ifølge juryen for prisen vært en høyt verdsett, men stillegående primus motor i hele kommisjonens virketid. Han var en nøkkelperson i kommisjonens bidrag til utarbeidelsen av Russlands og Sør-Afrikas nye grunnlover. Og han var Chairman-Rapporteur for arbeidsgruppen som skrev og forhandlet teksten til FNs Declaration on Human Rights Defenders. En erklæring som har forblitt blant de sentrale prioriteringer i Norges offisielle utenrikspolitikk til dags dato, skriver juryen. Og nasjonalt har han arbeidet for rettssikkerhet og konstitusjonsbygging som ansatt ved Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo, som rådgiver i Utenriksdepartementet og som medlem av Lønning-utvalget som arbeidet frem grunnlovsreformen.

Intervjuet med Juristkontakt sier Helgesen at en økt spenning mellom demokrati og rettsstat setter menneskerettighetene under press – hovedsakelig i andre land enn vårt, men vi er heller ikke uberørt av utviklingen, mener han. Helgesen synes det er bekymringsfullt når stater ikke lenger, eller i mindre grad enn tidligere, ønsker å inngå forpliktende internasjonale konvensjoner eller tilleggsprotokoller knyttet til menneskerettigheter. Her i Norge peker han på spenningen mellom Stortingets suverenitet og domstolskontrollen, noe Maktutredningen tydeliggjorde i sin rapport. Maktutredningsutvalget var skeptisk til økt rettsliggjøring. Helgesen mener den analysen har blitt utviklet videre av dem som ønsker at domstolenes makt skal reduseres.

En europeisk sammenheng spør han om demokratiet ute i Europa robust nok til å utøve den kontrollen som mange teoretikere og politikere mener at parlamentet kan gjøre. Dette er store og omseggripende spørsmål med ulike syn og teorier, og som Helgesen sier; Dette er en evig kamp som aldri blir vunnet, og vi må kjempe den hver eneste dag for å klare å balansere disse interessene mot hverandre. Det er en spenning som samfunnet må leve med.

Utdeling av Rettssikkerhetsprisen er ikke det eneste som skjer under Rettssikkerhetskonferansen 17 oktober. Tema for konferansen er «Frihetens rammer – frihetens pris» og tar blant annet opp ytringsfrihetens kår på jobb, domstolenes uavhengighet og frihet, medienes frihet og hva som skjer når friheter kommer i konflikt med hverandre.

Ole-Martin Gangnes
redaktør
omg@juristkontakt.no

Vinneren av rettssikkerhetsprisen – Økt spenning mellom demokrati og rettsstat setter menneskerettighetene under press

Norge har blitt internasjonalt kjent for å drive fredsmeikling i konflikter rundt om i verden. Mindre kjent er det faktum at norsk juridisk kompetanse har blitt brukt til bygging av nye rettsstater både i, og utenfor Europa. Han har unngått medienes rampelys, men vært en nøkkelperson i demokratibyggning, blant annet i utarbeidelse av både Russlands og Sør-Afrikas grunnlover. Nå hedres Jan Erik Helgesen, som vinner av rettssikkerhetsprisen 2017.

Tekst: Tore Letvik

Foto: Thomas Haugersveen

Juristkontakt møter Helgesen til intervju på hans kontor i Senter for menneskerettigheter i Oslo. Det er en takknemlig, men like fullt bekymret prisvinner vi har foran oss. 70-åringen som gjennom sitt lange juridiske virke har møtt flere store verdensledere og presidenter, som Nelson Mandela og Boris Jeltsin, mener det nå er viktig å være på vakt mot det han anser for å være en klar forskyving av makt i flere land i Europa.

– Jeg er svært glad for anerkjennelsen det er å få tildelt en slik pris, men det er ingen grunn til å lene seg tilbake og puste lettet ut. Menneskerettighetene er under et stadig press. De siste årene har det vokst fram en voldsom spenning mellom demokrati og rettsstat. Hovedsakelig i andre land enn vårt, men vi er heller ikke uberørt av utviklingen, sier Helgesen.

Ved siden av å være lærer ved juridisk fakultet i 40 år har han i disse årene spilt en stor rolle som Norges representant i Veneziakommisjonen, ("The European Commission for Democracy through Law") helt siden kommisjonen ble etablert i 1990, og hvor han var president i 2007-2009 og første visepresident frem til 2016. Veneziakommisjonen regnes som Europarådets spydspiss for konstitusjon- og rettsstatsbygging.

Helgesen mener det er bekymringsfullt når stater ikke lenger, eller i mindre grad enn tidligere, ønsker å inngå forpliktende internasjonale konvensjoner eller tilleggsprotokoller knyttet til menneskerettigheter. Han peker på at det ikke bare er i andre europeiske land dette skjer, men også i Norge.

– Norge har et høyt nivå både når det gjelder demokrati, rettsstat og menneskerettighetsbeskyttelse, og har alltid vært en pådriver for menneskerettighetsvernet både ute og hjemme. Men det er grunn til å se med en viss skepsis på den holdningsendring som skjer her hjemme nå. Ett eksempel på dette er spørsmålet som har vært diskutert mye i Norge både blant politi-

kere, NGO-er og akademikere, om hvorvidt Norge skal ratifisere tre nye tilleggsprotokoller til FN-konvensjoner om menneskerettigheter. Tilleggsprotokollene vil gjøre at individene kan klage direkte til en FN-komite dersom deres rettigheter krenkes.

De tre konvensjonene er Barnekonvensjonen, Konvensjonen om funksjonshemmedes rettigheter, og Konvensjonen om sosiale og økonomiske rettigheter.

– Holdningsendring

– Og her har vi sett en klar holdningsendring i Norge, på tvers av politiske skillelinjer. Tidligere var Norge en pådriver for å få individuell klagerett. Men nå har den norske regjering, og med bred støtte i Stortinget, sagt at Norge ikke kommer til å ratifisere disse tre tilleggsprotokollene, sier Helgesen som fortsetter:

– Det gjør at motstandere av en slik ratifisering kan si, som en representant for en norsk regjeringen sa under en debatt: «Norske barn trenger ikke klagerett til barnekomiteen». Hvorpå en annen person klokt repliserte: «Det er mulig at norske barn ikke trenger det, men Norge må ikke stille seg slik at verdens barn ikke får en klagemekanisme». Jeg stiller meg skeptisk til at norske politiske myndigheter ikke ønsker at Norge skal slutte seg til disse tilleggsprotokollene. Når Norge sier nei til å gi individene klagerett mener jeg det kan gi en smitteeffekt. Da kan andre stater si at «hvis ikke Norge, som et av verdens rikeste land, tør å gi individene klagerett – hvordan kan man da forvente at fattige land skal gjøre det?»

Primus motor

Norges Juristsforbunds pris for retts-sikkerhet og likhet for loven går til

// Her er det to ulike syn – jeg tilhører dem som mener at et demokrati også må kontrolleres av uavhengige domstoler

Helgesen for hans langvarige rettssikkerhetsinnsats. I sin begrunnelse for å tildele ham prisen skriver juryen, blant annet:

”I tillegg til å ha fungert som en brobygger mellom EU og EMD, har kommisjonens (Veneziakommisjonen, red. anm.) faglige tyngde fått også land utenfor Europa, bl.a. USA, flere søramerikanske og nordafrikanske land og Israel, til å søke seg inn som medlemmer. Jan E. Helgesen har vært en høyt verdsatt, men stillegående primus motor i hele kommisjonens virketid, synlig utad primært som kommisjonens president i 2007-2009 og visepresident fram til 2016. Han var en nøkkelperson i kommisjonens bidrag til utarbeidelsen av Russlands (1993) og Sør-Afrikas (1996) nye grunnlover». Utover arbeidet i Veneziakommisjonen fremhever juryen Helgesens innsats som Chairman-Rapporteur (1993-1998) for

arbeidsgruppen som skrev og forhandlet teksten til FNs Declaration on Human Rights Defenders – en erklæring som har forblitt blant de sentrale prioriteringer i Norges offisielle utenrikspolitikk til dags dato», heter det blant annet i begrunnelsen.

Overfor Juristkontakt kaster Helgesen et blikk tilbake i tid og har to store juristnavn han nevner som betydningsfulle for hans juridiske liv.

– Som student møtte jeg to av de to store kjempene i norsk rettsvitenskap på det offentligrettslige feltet, Torkel Opsahl og Torstein Eckhoff. Jeg hadde den store glede å jobbe som vitenskapelig assistent for dem begge. Opsahl tok meg på en måte ut i verden og inn i det internasjonale menneskerettighetssystemet. Han var jo medlem i det som da het Den europeiske menneskerettighetskommisjonen, som tidligere var første instans i Strasbourg. Og dessuten var han medlem i FNs komité for sivile politiske rettigheter. Torkel var en internasjonal kapasitet på menneskerettigheter. Vi er nå tilbake til midt på 70-tallet.

– Torstein Eckhoff var den som tok meg inn i rettskildelæren og metodelæren. Og som grunnla min lyst til å arbeide videre med juridisk metode og juridisk argumentasjon. Jeg var så heldig å leve i skyggen av disse to – og de to har formet en stor del av mitt faglige liv, sier Helgesen, som også viser til to sentrale historiske situasjoner som sådde spiren til å ønske å skape forandringer ved hjelp av jussen.

– Vietnamkrigen og kampen mot apartheid i Sør-Afrika er begivenheter som har formet min generasjon av menneskerettighetsjurister mer enn noe annet. For meg, og for mange andre på min alder, ble det banebrytende begivenheter som gjorde at vi ble opptatt av å arbeide for menneskerettighetene både nasjonalt og internasjonalt.

Maktfordelingen

– Dermed har jeg jobbet i dette spenningsfeltet med juridisk metode og

med menneskerettigheter. Og en del av menneskerettighetene er jo også rettssikkerhet og rettsstat. Maktfordelingen som vi bygger på er basert på demokrati på den ene side og rettsstat på den annen. Og menneskerettighetene er en del både av demokratiet og av rettsstaten. Og rettssikkerhet er en del av rettsstaten, forutberegneligheten. Slik har det vært, både hjemme og ute – helt opp til våre dager, sier Helgesen.

Prisvinneren viser til at både de vesteuropeiske grunnlovene og grunnlovene i de tidligere østeuropeiske statene er basert på det klassiske maktfordelingsprinsippet fra Montesquieu.

– Etter 2010 har vi imidlertid sett en dreining i maktfordelingen ute i Europa. For det første ser vi en veldig vekst i den utøvende makt som da ofte materialiserer seg gjennom en sterk president, slik som i Russland, Polen, Ungarn og Tyrkia. Tilsvarende en nedbygging av rettsstaten, av domstolvesenet, noe som gjelder de samme landene; særlig i Ungarn, Polen og Tyrkia er domstolene blitt mer og mer vingeklippet, sier Helgesen som peker på at parlamentene lever et sted midt imellom den utøvende og dømmende statsmakt.

– Men det demokratiske parlamentet lever i en slags limbo. Veldig ofte oppstår en sterk allianse mellom flertallet i parlamentet og presidentmakten. Og dermed fungerer heller ikke den demokratiske kontrollen. Så vi er i ferd med å se at rettsstaten og rettssikkerheten bygges ned – mens den utøvende presidentmakt forsterkes voldsomt og parlamentet blir hengende et sted midt imellom. Her hjemme har vi sett noe av de samme tendensene, men selvsagt ikke på samme dramatiske måte. Vi kan gå tilbake til maktutredningsutvalget – som kom med sin rapport i 2003.

Utvalget ble ledet av professor Øyvind Østerud. Der ble det en klar tydeliggjøring av spenningen mellom folkestyret, med suverenitetsprinsip-

pet, på den ene side – og domstolsmakten på den annen. Maktutredningsutvalget bruker ordet «rettsliggjøring» og skriver i sin slutt-rapport at det siden den annen verdenskrig har foregått en betydelig rettsliggjøring i det norske samfunns-livet – flere og flere spørsmål er over-ført fra politikerne til domstolene.

– Maktutredningsutvalget var skeptisk til dette, fordi de sier at poli-tikere både på kommunalt nivå og på nasjonalt nivå svarer for folket hvert fjerde år. Slik at hvis de begår over-grep for eksempel mot minoriteter – så ville folket kastet dem ved neste valg. Men – sier Maktutredningsutval-get – dommerne svarer ikke for andre enn seg selv, derfor er det farlig å over-late for mye makt til domstolene fordi de ikke har noen forankring i folket. Dette har blitt utviklet videre av dem som ønsker at domstolenes makt skal reduseres, sier Helgesen, som satt i det såkalte Lønning-utvalget, ledet av Inge Lønning.

Ulike syn

Utvalget ble oppnevnt da Thorbjørn Jagland var stortingspresident, før han dro til Europarådet, og utvalget skulle komme med forslag til en menneske-rettighetskatalog som kunne tas inn i Grunnloven ved 200-års jubileet i 2014.

– Da vi leverte vår rapport til Stor-tinget ble rapporten møtt med en del skepsis av noen politikere og også av folk utenfor Stortinget. Det ble hev-det at Norge var et velutviklet demo-kрати og en velutviklet rettsstat og at det ikke var nødvendig for Norge å ha en slik grunnlovsreform, sier Helgesen som viser til at det også har vært de-batt om hva slags menneskerettighe-ter som skal beskyttes. Er det bare de såkalte sivile politiske rettighetene eller er det også de sosiale, økono-miske og kulturelle rettighetene?

– Etter hvert som arbeidet skred frem i kontroll- og konstitusjonskomi-teen ble det lagt frem flere forslag, som hadde tatt opp de fleste av Løn-

ning-utvalgets forslag – men også ute-latt noen. Mest interessant var det imidlertid at Lønning-utvalget kom med forslag om en bestemmelse i Grunnloven som fastslo det som i alle fall helt siden 1860-tallet har vært gjeldende sedvanerett på grunnlovs-nivå – nemlig at domstolene – med Høyesterett i spissen – kan prøve om en lov er i samsvar med grunnloven. Da utvalget foreslo at dette skulle inn i grunnlovsteksten ble det imidlertid hevdet fra enkelte politikere – men også noen akademikere – at hvis Høy-esterett fikk forankret sin kompetanse i Grunnloven så ville domstolen bli enda dristigere og gå enda lengre i å overprøve Stortinget. Og da ser vi denne spenningen mellom – på den ene side Stortingets suverenitet og på den annen side domstolskontrollen. Her er det to ulike syn – jeg tilhører dem som mener at et demokrati også må kontrolleres av uavhengige dom-stoler for å beskytte menneskerettig-hetene. Mens andre vil hevde at den siste delen ikke er nødvendig og at Stortinget selv kan ta vare på grunn-lovskatalogen og beskytte menneske-rettighetene.

Robust nok?

– Kjerneargumentet hos dem som mener at demokratiet kan vokte over menneskerettighetene uten behov av noen uavhengig kontroll, er at vi har et velfungerende demokrati. Det kommer imidlertid et nytt tankekors inn. Når vi ser ut i Europa de siste 4-6 årene kan det være nødvendig å stille spørsmålet: Er demokratiet ute i Europa robust nok til å utøve den kontrollen som mange teoretikere og politikere mener at parlamentet kan gjøre? Vi hører om populisme, vi ser spørsmålet om forholdet til mediene, vi ser de sosiale mediene, vi ser lav valgdeltakelse i mange stater. Vi ser at i enkelte stater dukker det opp nye politikere som i løpet av relativt kort tid klarer å etablere maktposisjoner.

– Så mitt spørsmål er: Selv om man skulle akseptere denne tanken

om at demokratiet kan kontrollere etterlevelsen av menneskerettighe-tene, så er det et spørsmål om dette gjelder i 2017 og 2020 og videre fremover. Er vi nå kanskje inne i en utvikling hvor det er helt avgjørende å styrke rettsstaten, rettssikkerheten og domstolsmakten? Og prøve å mot-virke nedbyggingen av den døm-mende makt? Det kan også tenkes at en domstol ikke klarer å beskytte menneskerettighetene effektivt. Men mitt poeng er at dette er en evig kamp som aldri blir vunnet, og vi må kjempe den hver eneste dag for å klare å balansere disse interessene mot hver-andre. Det er en spenning som sam-funnet må leve med, sier han.

Jeltsin og Mandela

Veneziakommisjonens viktigste opp-gave har vært å bistå med å utarbeide grunnlover og grunnlovstillegg, valg-lover og lover som sikrer minoritets-rettigheter. Etter hvert er saksfeltet utvidet til store deler av den offentlige retten. Kommisjonens synspunkter er rådgivende.

– Etter Berlin-murens fall i 1989, da de nye demokratiene i tidligere Øst-Europa skulle skrive sine grunn-lover, var Venezia-kommisjonen med helt fra det første spadestik. Selv var jeg rapportør både på den russiske grunnloven og på den sørafrikanske første interimgrunnloven, forteller Helgesen.

– Jeltsin var opptatt av at han ville ha en vestlig grunnlov. Han var opptatt av presidentmakten, og ønsket en sterk presidentmakt – men selv ikke den rus-siske presidenten utfordret maktforde-lingsteorien fra Montesquieu. Det sam-me gjaldt også Nelson Mandela i Sør-Afrika. Også der ville de ha en vest-lig grunnlov plassert på den tredelingen av makten, sier Helgesen som besøkte Moskva og Sør-Afrika flere ganger i sin jobb som rapportør for Venezia-kommisjonen i forbindelse med utar-beidelsen av grunnlovene.

Han tenker tilbake på et besøk han hadde på Robben Island, og cel-

Er demokratiet ute i Europa robust nok?

len hvor Nelson Mandela satt fengslet i 18 av de 27 årene han ble holdt inne-
perret.

– Han som var min guide på Robben Island hadde sittet som medfange sammen med Nelson Mandela der. At Mandela – etter at han kom tilbake til fastlandet, til et Sør-Afrika hvor apartheid var i ferd med å avvikles – sa at «nå setter vi en strek over fortiden» – er i seg selv utrolig imponerende. Men også veldig viktig ut fra det perspektivet vi snakker om. Nelson Mandela så at det nye demokratiet i Sør-Afrika måtte bygges på respekt for rettsstaten. Han var svært opptatt av å få en forfatningsdomstol, noe som ikke var så vanlig i Afrika på den tiden. Han var en slags far for forfatningsdomstolen. Og selv om de politiske myndighetene i Sør-Afrika har hatt problemer etter at Mandela ble borte, og fortsatt har store problemer, så har forfatningsdomstolen spilt en viktig rolle også for å beskytte svake grupper i Sør-Afrika. Noe jeg mener illustrerer

godt at det er viktig at domstolene har makt i samfunn som er sårbare, sier Helgesen som har vært høyt på den internasjonale arenaen og vært med å legge til rette for bygging av rettsstater.

For ham er imidlertid jobben og nærheten til fakultetet og studentene minst like viktig.

Undervist i 40 år

– Jeg har vært lærer ved Fakultetet i rundt 40 år, og har undervist jusstuder-
ter i juridisk metode. Gleden over å oppleve jusstudentenes interesse for metoden setter jeg veldig høyt og har vært minst like viktig for meg som det internasjonale arbeidet. Jeg har hatt så mange gode opplevelser med studenter som også i ettertid kommer tilbake og sier hvor viktig den juridiske metoden er, sier Helgesen som fylte 70 i juli.

Og prisvinneren har ikke til hensikt å gi seg.

– En fordel vi har som universitetslærere er nettopp det at det ikke

blir så skarp overgang mellom yrkes-
aktivt liv og pensjonisttilværelsen. Jeg får beholde kontoret, jeg får beholde kollegene mine og jeg får ha noe undervisning. Kort sagt så er det en gradvis nedtrapping. Selvsagt er det en endring, men jeg har muligheten til, slik som mange kolleger på min alder eller eldre, til å fortsette et veldig aktivt liv og arbeide for det vi tror på. Jeg skal foreløpig fortsette i Veneziakommisjonen, og ser i grunnen at noe av det jeg har jobbet med til nå, kan jeg føre videre i de nærmeste årene, sier prisvinneren.

Helgesen mottar Rettssikkerhetsprisen under Rettssikkerhetskonferansen i Oslo, 17. oktober.

Siden sist

Solberg og Støre til Akademikernes jubileumskonferanse

Akademikerne er 20 år i oktober og Kari Sollien, leder i Akademikerne, ønsker i den forbindelse velkommen til en jubileumskonferanse onsdag 25. oktober. Statsminister Erna Solberg (H) åpner konferansen, som har tema fremtidens kompetansebehov.

Solberg møter også Ap-leder Jonas Gahr Støre til en samtale om Norge som kunnskapsnasjon. Andre temaer under konferansen er "Kunnskap – vår felles formue", "Hva betyr kompetansen for vekst og verdiskaping? Hvor mange akademikere har vi

egentlig bruk for i fremtiden?", "Kunnskap som konkurransekraft", "Fremtidens kunnskapsbærere" og "Kunnskapens betydning for utvikling og politikkutforming".

Juristforbundet søker kontaktpersoner i privat sektor

Juristforbundets seksjon for jurister i privat sektor søker tillitsvalgte og kontaktpersoner på de ulike arbeidsplassene, melder forbundet. "Vi i styret i Juristforbundet - Privat ønsker å levere bredere tilbud, flere aktiviteter rettet mot deg som medlem og større mulighet for at du som medlem kan engasjere deg i Juristforbundets utvikling. Vi ønsker oss også flere medlemmer, og i

dette arbeidet er det viktig for oss å etablere tettere kontakt med deg og øvrige medlemmer. Som et ledd i dette arbeidet trenger vi å få på plass flere tillitsvalgte i virksomheter der vi har tariffavtale, og kontaktpersoner i øvrige virksomheter der våre medlemmer jobber", skriver styret i Juristforbundet – Privat.

Anbefaler «sms-regel» for epost

C.L. Max Nikias, president ved University of Southern California, skriver i et innlegg i Wall Street Journal at han sparer flere timer hver dag på å være bevisst egen epost-bruk. – I stedet for å bruke all tiden min limt til skjermen, har jeg begynt å svare kort på alle meldinger jeg mottar – det vil si omtrent som en gjennomsnittlig tekstmel-

ding, sier han ifølge Dagens Næringsliv. – Jeg er sikker på at ethvert tema som krever mer utdyping enn et raskt skriftlig svar vil være bedre å ta på telefon eller i et møte ansikt til ansikt. Det er mye mer effektivt enn å bruke mye tid på å skrive lange, utfyllende mailer, sier han.

Digitale straffesaksdokumenter

Politi og påtalemyndighet har tatt i bruk en meldingstjeneste i Altinn som gjør det mulig for advokater å motta straffesaksdokumenter digitalt. Ved hjelp av noen klikk vil du ha tilgang til straffesaken på PCen din i stedet for å vente på at dokumentene skal komme med post eller bud, melder Advokatforeningen på sitt nettsted. For å motta saksdokumenter digitalt må man ta i bruk løsningen «Straffesaksforsendelse» i Altinn og ha et organisasjonsnummer eller bedriftsnummer, samt gi politiet beskjed om at man er klar til å motta dokumentene digitalt.

– Arbeidsbelastning så stor at det ikke er rom for oppfølging

«Det er åpenbart at kvaliteten på straffesakene vil øke dersom politiets jurister kunne brukt mer tid til å følge opp sakene i etterforskningsfasen. Dagens arbeidsbelastning er så stor at det ikke i særlig grad er rom for slik oppfølging. I tillegg er tiden som brukes til forberedelse av hovedforhandlinger begrenset. Alt i alt kan dette medføre en fare for rettssikkerheten for den enkelte borger», skriver politimester Johan Brekke og fungerende påtaleleder Kjell Kristian Ukkelberg i Innlandet politi-

distrikt i sitt høringssvar til Påtaleanalysen, melder Oppland Arbeiderblad. «Innlandet politidistrikt er enig i at kompetansetilbudet for påtalejuristene i politidistriktene ikke er godt nok. Dette skyldes både at den enkelte jurist har mer enn nok med å ta unna sine daglige gjøremål i en krevende arbeids hverdag, og at tilbudet om kompetansehe- vende tiltak er marginalt både fra Politihøg- skolen og internt», skriver Johan Brekke og Kjell Kristian Ukkelberg ifølge OA.

– Barn har ikke tilstrekkelig vern

Ann-Kristin Olsen ledet arbeidet i det offentlige Barnevoldutvalget som gikk gjennom de alvorligste sakene hvor barn og ungdom har vært utsatt for grov vold, seksuelle overgrep og omsorgssvikt. Utvalget leverte sin NOU – «Svikt og svik» (NOU 2017/12) – i sommer.

– Barn har ikke tilstrekkelig vern. Det er snakk om en systemsvikt, og den største gruppen som rammes er spedbarn. Det er et stort samfunnsproblem, sier hun til ABC Nyheter. NOUen er nå ute på høring. Olsen mener at flere barnedødsfall kan være drap. – Både menn og kvinner har gått fri. De påfører barna så store skader at de dør, men dette blir i stedet ført som sykdom eller ulykke,

sier den tidligere politimesteren. Barnevoldsutvalget anbefaler at det opprettes et nytt organ – «for eksempel en kommisjon som i veitrafikken» - som skal se på de alvorligste sakene og vurdere om slike tilfeller egentlig er drap, skriver ABC Nyheter.

40 år siden

«Andenæs' artikkel er et uhyre grovt angrep på det arbeidende folk og andre progressive som reiser kamp mot kapitalens utbytting og undertrykking i vårt land.»

(Harald Stabell liker ikke en artikkel av Johs. Andenæs om politisk registrering og overvåking)

30 år siden

«Verden består også av andre enn jurister, og – så vanskelig vi enn kan ha for av og til erkjenne det – de er også meningsberettigede. Og ofte er de mer fremsynte.»

(Høyesterettsadvokat Johan Hjort)

20 år siden

«Jeg er i bunn en enkel gutt fra landet.»

(Nytnevnt riksadvokat Tor-Aksel Busch)

10 år siden

«Det å få en sentral oppbevaring av beslag og beviser vil kunne bidra til å øke rettssikkerheten. Det gjelder både biologisk materiale, men også annet beslag.»

(Janne Kristiansen i Gjenopptakelseskommisjonen)

ADVISOR 247 ADVOKAT

er neste generasjon webbasert saksbehandlingssystem for deg som vil samle alt i en smart løsning.

advisor®

telefon: 33 48 43 00 • helpdesk@advisor.no • www.advisor.no

Nyetablert akademikersamarbeid

Politiakademikerne
samler alle akademikerne i politiet
– noe som gir økt innflytelse.

Tekst og foto: Ole-Martin Gangnes

15. september ble det etablert et nytt samarbeid mellom alle Akademikerforeninger i politiet – under navnet Politiakademikerne. Styret består av Sverre Bromander og Are Frykholm fra Politijuristene (Juristforbundet) og Astrid Furuseth fra Samfunnsviterne i politiet.

– Samarbeidet vil primært omfatte forhold som angår medbestemmelse i kraft av Hovedavtalen i staten og være avgrenset mot lønnspolitiske spørsmål på bakgrunn av Hovedtariffavtalen som Politijuristene fremdeles vil håndtere for seg selv i likhet med de øvrige foreningene under Akademikerne. Årsaken til at vi etablerer dette samarbeidet er at det vil gi oss den nødvendige medlemsmassen vi trenger for å nå tallet på 10 prosent av ansattmassen i politiet og således gi oss rett på mer innflytelse og større delegasjoner i informasjons-, drøftings- og forhandlingsmøter med arbeidsgiver, sier Are Frykholm.

Han forteller at kampen for innflytelse blant annet dreier seg om hvem som skal kunne søke på lederstillinger i politiet.

– En kamp vi har kjempet lenge, og som har intensivert seg i det siste, er kampen for å gi samtlige av våre medlemmer, sivil- som påtalejurister, anledning til å søke på lederstillinger de tidligere har vært avskåret fra grunnet krav om grunnutdanning fra Poli-

tihøgskolen, sier Frykholm, som også er første nestleder i Politijuristene.

Kompetanse

Han forklarer at det gjelder stillinger som avsnitsleder (nivå 4) og seksjonsleder (nivå 3) på enheter for etterforskning osv.

– Frem til dags dato har disse ofte vært lyst ut som politioverbetter, med den konsekvens at det gir rett på redusert pensjonsalder der man kan gå av med full pensjon ved fylte 57 år tidligst. Selv om dette er rene lederstillinger har hverken politidistriktene eller Politidirektoratet turt eller ønsket å gjøre endringer i denne praksisen, sier Frykholm, som tror det henger sammen med at man frykter reaksjonene fra Politiets Fellesforbund hvis dette utfordres.

– Men utfordringen er at man med denne praksisen står i fare for å få et mindre kompetent politi og en dårligere tjeneste til borgerne. Hvorfor er man ikke opptatt av å tiltrekke seg den beste lederen uavhengig av utdanningsbakgrunn? Det er jo et paradoks at jurister kan lede etterforskningen, men ikke anses kvalifiserte for å lede etterforskere.

Det er nå etablert et nytt samarbeid mellom alle Akademikerforeninger i politiet – under navnet Politiakademikerne. Styret består av f.v. Are Frykholm (Politijuristene), Astrid Furuseth (Samfunnsviterne i politiet) og Sverre Bromander (Politijuristene).

i politiet

// *Det er jo et paradoks at jurister kan lede etterforskningen, men ikke anses kvalifiserte for å lede etterforskere*

Det er verken mer eller mindre ledelse på juss enn på den treårige politiutdanningen, sier Frykholm.

Han mener det i tillegg blir større behov for å ansette personer med annen utdanningsbakgrunn i norsk politi, som for eksempel økonomer, analytikere og datateknikere, for å drive avansert etterforskning

– Om disse da er avskåret karriere vil kanskje politiet ha utfordringer med å rekruttere og beholde denne typen ansatte. Dette er derfor en felles kamp vi i Politijuristene har med de øvrige Akademikerforeningene og som vi nå vil stå bedre rustet for å møte med et samarbeid, sier Are Frykholm.

Juristdagen 1200 spørsmål besvart under juristenes dugnad

135 jurister på stand i 16 byer fikk 1200 juridiske henvendelser.

– Vi er stolte over at vi har så mange fine mennesker rundt oss! Tusen takk for fantastisk innsats, skriver arrangør Juristforbundet i sin oppsummering av Juristdagen 2017, som gikk av stabelen lørdag 16. september.

Juristdagen arrangeres hver høst av frivillige advokater og jurister som ønsker å bidra med gratis juridisk rådgivning. De fleste spørsmålene dreier seg om arv, ekteskap og eiendom – samt generelle forbrukerspørsmål. Enkle spørsmål besvares på stedet, men like ofte får publikum råd om hvordan de bør gå frem videre og hvor de kan henvende seg.

Juristdagen har blitt et populært tiltak; gjennom mer enn ti år har

frivillige jurister og advokater besvart over 18 000 henvendelser fra publikum, opplyser forbundet.

– Det er dessverre forskjell på å ha rett og få rett. Langt fra alle vet hvor de kan få hjelp til juridiske spørsmål eller har råd til å søke tradisjonell juridisk bistand. Mange vet ikke hvilke rettigheter de har, sier presidenten i Juristforbundet, Curt A. Lier, som selv stod på stand på Grønland i Oslo i år.

Alta

Fredrikstad

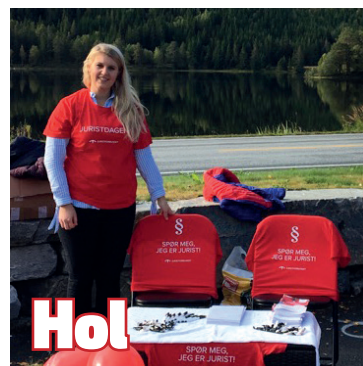
Grong

Hamar

Harstad

Hol

Kongsberg

Sandefjord

Oslo

Sortland

Stavanger

Stord

Tromsø

Trondheim

Ga råd til kommende russ

Tjenester og produkter for russ har blitt «big business» påpekte advokat Ole André Oftebro da han gikk gjennom en grunnleggende huskeliste i kontraktsrett for kommende russ.

Tekst og foto: Ole-Martin Gangnes

En god forsamling ungdommer fra videregående skoler hadde møtt fram i Frokostkjelleren ved Universitetet i Oslo da Juristforbundet inviterte til arrangementet «Juss for russ» i begynnelsen av september.

Advokat Ole André Oftebro fra advokatfirmaet Ræder snakket om kontraktsrett, advokat Claude A. Lenth fra advokatfirmaet Hjort tok for seg temaet personvern og politiadvokat Lise Dalhaug orienterte ungdommene om strafferett.

– Mange bruker mye penger i russetiden. Russebusser, lyd, lys og russelåter kan fort koste mye. Og jo mer penger man bruker, jo viktigere er det å forstå litt grunnleggende om kontraktsrett og de avtalene som inngås. Dere må lese og forstå hele avtalen før dere signerer, sa advokat Ole André Oftebro.

Han gikk gjennom hva man bør passe på ved kjøp av buss eller ved leie av buss – og tilsvarende ved leie av sjåfør.

– Unngå forhåndsbetaling av russebusser som først skal benyttes av tidligere russekull. Et begrenset depositum er vanlig. Og ved leie bør det sørges for erstatningsbuss eller kompensasjon dersom bussen blir ødelagt eller avskiltet, var blant tipsene.

Han rådet også deltakerne på en buss til å ha skriftlige retningslinjer og regler for blant annet vedtaksdyktighet og regler for utmelding av bussen.

Ole André Oftebro (russ i 2000) tok for seg kontraktsrett og Claude A. Lenth (russ i 1989) orienterte kommende russ om personvern.

– Det er viktig å ikke risikere å bli sittende igjen med regningen fordi det ikke har blitt gjort klare avtaler i forkant, sa han.

Deling av bilder

Advokat Claude A. Lenth snakket om personvern og viste til dommer i saker der bilder har blitt delt ulovlig.

– Lovlig deling av bilder og film på nett krever samtykke uansett hvor du deler det. Det gjelder også snapchat eller lukkede grupper. Det er straffbart å dele bilder og film av for eksempel seksualiserte handlinger uten samtykke til at det blir delt, sa Lenth.

Når det gjelder kommersiell bruk av personopplysninger, ville han at ungdommene skulle være klar over og tenke på at personopplysningene deres er mye verdt.

Politiadvokat Lise Dalhaug var invitert for å snakke om strafferett. Hun minnet om at man må følge politiets pålegg uten å begynne diskusjoner, at det er ulovlig å kjøpe alkohol til mindreårige og at å drikke alkohol eller å urinere på offentlig sted er forbudt. Og at all seksuell aktivitet krever samtykke.

Politiadvokaten minnet også om at rullebladet ditt kan få konsekvenser for fremtiden, enten det gjelder hvor man vil reise eller hvilken jobb man vil ha.

De fremmøtte ungdommene fikk med seg en to siders huskeliste hjem, med råd for en vellykket russefeiring uten juridisk trøbbel.

Politiadvokat Lise Dalhaug minnet ungdommene om at rullebladet kan få konsekvenser for fremtiden, enten det gjelder hvor man vil reise eller hvilken jobb man vil ha.

JURIST
FORBUNDET

Privat

Foto: Stock.com/mosajk

Digitaliseringskonferansen 2017

Lurer du på hva digitaliseringen vil gjøre med juristenes og advokatenes arbeidsliv? Juristforbundet – Privat inviterer til digitaliseringskonferanse som vil ta for seg nye teknologier og hvordan disse antas å påvirke bransjen.

- **Chrissie Lightfoot**, CEO & Solicitor, Robot Lawyer LISA – The Entrepreneur Lawyer LTD
- **Silvija Seres**, matematiker og teknologiinvestor med bakgrunn fra Oxford, Alta Vista og Microsoft
- **Christopher Helgeby**, direktør i Advokatfirmaet Hjort
- **Peter van Dam**, IT- og kunnskapssjef, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig
- **Merete Nygaard**, advokat og gründer Lawbotics
- **Lovdata** | **Universitetsforlaget** | **Rettsdata**

Alle deltakere får Chrissie Lightfoots e-bok «The naked lawyer».

Konferansen er åpen for jurister fra privat sektor. Dersom ledige plasser nærmere arrangementsdatoen vil det åpnes for andre også.

Fredag 10. november 2017 kl. 10.00 – 17.00 | Høyres Hus, Oslo. Kursnummer: 2017953

Pris: kr 500 for medlemmer av Juristforbundet – Privat / kr 1.950 for andre. Inkluderer enkel bevertning.

Søknad om obligatorisk etterutdanning for Advokatforeningens medlemmer vil bli sendt inn i etterkant av arrangementet.

Lunch er
inkludert

Påmelding innen **27. oktober 2017** på www.juristforbundet.no

Telefon: 40 00 24 25 | arrangement@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no

Juristforbundets nye fagutvalg møttes til første samling

De nye fagutvalgene i Juristforbundet har hatt sin første samling (Foto: Ole-Martin Gangnes)

De nye fagutvalgene skal utarbeide høringsuttalelser på vegne av Juristforbundet og delta i den offentlige debatten med faglige og rettspolitiske synspunkter.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

– Fagutvalgenes arbeid vil legge til rette for en enda mer faglig basis for politikktutviklingen i forbundet, sa Juristforbundets president Curt A. Lier da fem nye utvalg møttes til sin første samling i Juristenes Hus 31. august.

Utvalgene skal jobbe primært med høringsvar på vegne av forbundet, men også politiske eller faglige utspill innenfor eget fagområde og på

eget initiativ. Dessuten får fagutvalgene arrangere årlige fagseminarer som de selv skal legge rammene for.

Dette er utvalgene:

Fagutvalg for forvaltningsrett:

Nina Sandell (Kommuneadvokaten i Trondheim kommune), Charlotte Børde (Kommuneadvokaten i Ringsaker kommune), Ole Henrik Brevik Førland (Advokatfirma Norman & co) og Lars Finholt Jansen (UDI)

Fagutvalg for arbeidsrett og tjenestemannsrett:

Marco Lilli (Advokatfirma Kluge), Siri K. Kristiansen (Regjeringsadvokaten), Thorkil H. Aschehoug (Advokatfirma Grette) og Ellen A. Gooderham (Advokatfirmaet Steenstrup Stordrange)

Fagutvalg for personvern:

Kari Gimmingsrud (Advokatfirma Haavind), Claude A. Lenth (Advokatfirma Hjort) og Kristin Haram Førde (Advokatfirma Bull & co)

Fagutvalg sivilprosess:

Joakim Bakke-Nielsen (Advokatfirma HBN), Berit Svensli Solseth (Kommuneadvokaten i Trondheim), Marie Nesvik (Universitetet i Oslo), Finn Erik Winther (Advokatfirma Føyen) og Atle Torvund (Kommuneadvokaten i Oslo)

Fagutvalg straffeprosess og strafferett:

Lene Knapstad (Advokatkontoret Tysse, Hvidsten & Amble), Einar Holaker (Oslo tingrett) og Ingvald Bruce (Universitetet i Oslo)

JURIST
FORBUNDET

Rettssikkerhet

Foto: iStock.com/NiroDesign

Rettssikkerhetskonferansen 2017

Tirsdag 17. oktober 2017 | Kl. 11.30-15.30 | Gamle Logen, Oslo

- **Nåløyet – gjenopptakelse av straffesaker i et europeisk perspektiv**
[Siv Hallgren](#), leder for Gjenopptakelseskommisjonen
- **Kriminalisering av deltakelse i væpnet konflikt og utfordringer for folkeretten**
[Cecilie Hellestveit](#), forsker og forfatter
- **Mange sier offentlig ansattes yringsfrihet begrenses, men gjør den det?**
[Aage Thor Falkanger](#), sivilombudsmann
- **The rule of law, the independence of the judiciary and press freedom**
[Lawrence McNamara](#), seniorforsker/visedirektør ved Bingham Centre for Rule of Law
- **Den skjøre rettsstaten**
[Juni Nyheim Solbrække](#), jusstudent i praksis ved FN-delegasjonen i New York
- Årets vinner av [Rettssikkerhetsprisen](#)
(offentliggjøres 4. oktober, deles ut på Rettssikkerhetskonferansen)
- [Curt A. Lier](#), president i Juristforbundet

Gratis
adgang
og åpent
for alle

Påmelding innen **30. september** på www.juristforbundet.no

@Juristforbundet

@Juristforbundet

Telefon: 40 00 24 25 | arrangement@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no

Berit Vegheim leder
Stopp Diskrimineringen.
(Foto: Tore Letvik)

Stortingsflertall fant at menneskerettighetene ivaretas godt nok med nasjonale klageordninger

Fortsetter kampen for individuell klagerett til FN

I januar sa et flertall på Stortinget nei til å la norske borgere få individuell klagerett overfor FN i saker som handler om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, om barnets rettigheter og om rettigheter til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Organisasjoner som kjemper for disse gruppene menneskerettigheter reagerte med skuffelse og fortsetter nå kampen for å få Norge til å ratifisere tilleggsprotokollene.

Tekst: Tore Letvik

Spørsmålet om hvorvidt Norge skulle gi individuell klagerett til FN for disse gruppene ble behandlet i Stortingets forsvars- og utenrikskomite. Regjeringen gikk ikke inn for tilslutning til de

tre individklageordningene under henvisning til at «det knytter seg betydelig usikkerhet til konsekvensene av norsk tilslutning».

I et intervju i denne utgaven av Juristkontakt uttrykker menneskerettsforkjemperen og juristen Jan Erik Helgesen skepsis og ser med undring på at norske politiske myndigheter ikke ønsker at Norge skal slutte seg til tilleggsprotokollene. Han er bekymret overfor det han kaller en «klar holdningsendring i Norge på tvers av politiske skillelinjer», og påpeker at Norge tidligere var en pådriver for å få individuell klagerett.

Behandlingen på Stortinget viste at et flertall i forsvars- og utenrikskomiteen støttet regjeringens syn om å ikke gi individuell klagerett.

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Venstre og Sosialistisk Venstreparti, er imidlertid av den oppfatning at det knytter seg betydelig usikkerhet til hvilke konsekvenser norsk tilslutning til de valgfrie protokollene om individklageordninger til de tre aktuelle konvensjonene vil ha», heter det blant annet i redegjørelsen fra stortingsbehandlingen.

Flertallet viste til at Norge har etablert nasjonale klageordninger som skal sikre at menneskerettighetene ivaretas, og viste blant annet til at FN-konvensjonene om økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter og om barnets rettigheter er inkorporert i «menneskerettsloven», og at bestemmelsene i disse konvensjonene ved motstrid skal gå foran bestemmelser i annen lovgivning. Komiteen viser også til at Norge har tatt inn viktige menneskerettigheter i Grunnloven, jf. for eksempel Grunnloven § 104 om barns rettigheter, og forpliktet seg til å utforme norske lover og regler i tråd med konvensjonenes intensjoner.

– Styrket rettssikkerheten

Når det gjelder konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD), vedgikk Stortingsflertallet at den ikke er inkorporert menneskerettsloven, men viste til at det ved ratifikasjonen av konvensjonen ble slått fast at nasjonal rett var i samsvar med forpliktelsene i konvensjonen.

Dette er lederen i borgerrettsstiftelsen «Stopp Diskrimineringen», ►

Berit Vegheim sterkt uenig i. Hun mener Norge må ta konvensjonen inn i menneskerettsloven, og at mennesker med nedsatt funksjonsevne må gis individuell klagerett til FN gjennom ratifisering av tilleggsprotokollen.

– Norge har – i forhold til utviklingshemmede og mennesker med psykososiale funksjonsnedsettelse – fortsatt en lov som bryter med menneskerettighetene. Norge ratifiserte FN-konvensjonen for funksjonshemmedes rettigheter i 2013, og vi hadde da en forventning om at det skulle gjøres endringer i norsk lovgivning i samsvar med konvensjonen. FNs generalforsamling vedtok konvensjonen i 2006. Da Norge i 2008 begynte å vurdere å ratifisere konvensjonen fant myndighetene ut at særlig vergemålsloven brøt med konvensjonen og at loven måtte endres. Myndighetene brukte da en utredning fra 2004 for utarbeidelse av den nye vergemålsloven som kom i 2010, med endelig versjon i 2013. Den bygger imidlertid ikke på konvensjonen, men en foreldet utredning som var utarbeidet to år før konvensjonen ble vedtatt, og bygger på utdaterte perspektiver, sier Vegheim til Juristkontakt.

Hun mener politikerne må snu.

– Rettssikkerheten til personer med nedsatt funksjonsevne må tas på alvor.

Stopp Diskrimineringen som har frontet denne kampen i Norge i snart seks år, er svært bekymret for den lave statusen funksjonshemmedes menneskerettigheter har i Norge, sier Vegheim som mener det ikke var overraskende at Norge sa nei til tilleggsprotokollene.

– Når det gjelder Norge som pådriver som menneskerettigheter så tenker jeg generelt sett at norsk praksis alltid har vært restriktiv i forhold til å underordne seg internasjonal lov. Vi har derimot vært kjempeflinke til å mene at andre land trenger menneskerettighetene. Menneskerettsloven kom ikke før i 1999, etter mange års kamp for en slik lov som gir konvensjoner forrang. Og motstanden mot å

|| Rettssikkerheten til personer med nedsatt funksjonsevne må tas på alvor.

ta inn barne- og kvinnekonvensjonen i Menneskerettsloven var svært sterk fra regjeringsadvokaten.

– Og selv om Menneskerettsloven ble innført i 1999, betyr ikke det at norske domstoler automatisk lar norske lover vike ved motstrid. Isteden har Norge en praksis med at det forutsettes at norsk lov samsvarer med konvensjonene, og dermed kan man opprettholde norsk tolkning. Derne st kommer at det innenfor norsk menneskerettspraksis kan identifiseres en rangering av grunnlag lik

den vi har hatt når det gjelder diskrimineringslovgivning. CRPD står sva-kest, ikke skrevet inn i norsk lov. Funksjonshemmede nyter ikke samme status som andre mer profilerte, men ikke mer utsatte, befolkningsgrupper. Derfor rammer norsk restriktiv menneskerettighetspraksis funksjonshemmede spesielt hardt, i likhet med flyktningbarn, sier Vegheim.

Tydeliggjør

Hun mener en ratifisering av tilleggsprotokollen ville vært viktig.

– Det har stor betydning for funksjonshemmede, siden CRPD tydeliggjør at universelle menneskerettigheter gjelder for alle borgere. Særlig stor betydning har det for dem som fratas rettslig handleevne og for dem som berøves friheten ved bruk av tvang og tvangsinnleggelse. Det ville gitt dem anledning til å få prøvet sin sak for CRPD-komiteen og på den måten bidratt til at norske myndigheter og domstoler tar CRPD mer på alvor. Individuell klagerett styrker utvilsomt rettssikkerheten på de områder hvor den står særlig svakt i

Norge, dvs. oppfyllelsen av de sivile borgerrettigheter: rett til selvbestemmelse, frihet fra tvang og rett til rettsmidler og utøvelse av partsrettigheter. I dag er den europeiske menneskerettighetsdomstolen alternativet, men i sivile saker viser rettspraksis at EMD fortsatt har en konservativ praksis i forhold til CRPD-komiteen.

På spørsmål om hvorvidt norske politikere burde endre syn, og på et senere tidspunkt likevel stemme for ratifisering av tilleggsprotokollene er Vegheim uten tvil.

– Definitivt. En forutsetning for ratifisering vil imidlertid være inkorporering av CRPD i norsk lov, primært menneskerettsloven og tilbake trekking av tolkningserklæringene

– Vesentlig betydning

I 2015 utførte jussprofessor Kjetil Mujezinovic Larsen ved Universitetet i Oslo, på oppdrag fra Utenriksdepartementet, en utredning om konsekvensene ved en eventuell norsk tilslutning til den valgfrie protokollen om individuell klagerett til FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne. Han fant det ikke sannsynlig at tilslutning til klageordningen ville gi noe skred av klagesaker, heller tvert om.

«Siden jeg antar at antallet klagesaker vil være beskjedent, følger det også at de direkte økonomiske konsekvensene ved klagesakene vil være beskjedne. Norske myndigheter vil påføres kostnader gjennom å delta i prosessen ved individklagesaksbehandlingen, men dette er neglisjerbare kostnader», heter det i rapporten.

Larsen avslutter rapporten med at en tilslutning ville fått positive effekter på individnivå.

«Avslutningsvis må det understrekes at tilslutning til tilleggsprotokollen vil ha vesentlig betydning for dem som er berørt. Mennesker med nedsatt funksjonsevne har lang erfaring med (med rette) å anse seg diskriminert og marginalisert, og innspillene jeg har mottatt under arbeidet med denne utredningen viser at diskriminerings- og tilgjengelighetsloven ikke i tilstrekkelig grad har bidratt til å avhjelpe dette. Tilslutning til tilleggsprotokollen vil oppfattes som en betydelig gevinst for denne gruppen, som må avveies mot andre eventuelle konsekvenser som følger av slik tilslutning. Ratifikasjon vil styrke rettsvernet til mennesker med nedsatt funksjonsevne, og dette er en vesentlig konsekvens».

Bedre juridisk rammeverk og internasjonalt samarbeid redder musikkbransjen

– Det juridiske rammeverket må oppdateres, men seriøse aktører innen strømmetjenestene gir musikkindustrien en mulighet, sier den amerikanske advokaten Kevin Rosenbaum.

Tekst og foto: Ole-Martin Gangnes

Den amerikanske advokaten Kevin Rosenbaum var nylig på norgesbesøk for å snakke om IP ("Intellectual Property" eller immaterielle rettigheter) og opphavsrett – og møtte blant andre representanter for IFPI Norge (International Federation of the Phonographic Industry), foreningen for norske plateselskaper.

Musikkindustrien er blant dem som virkelig har fått merke konsekvensene av internett og alle mulighetene som finnes for å distribuere og dele innhold på nettet. Og gjerne gratis, slik at artist/opphavsmann ikke får betalt.

– IP som juridisk område har blitt mer komplekst på grunn av internett og ny teknologi. Det har vært en enorm utvikling, ikke minst innen distribusjon av musikk, fastslår Rosenbaum da Juristkontakt møter ham i Oslo.

Kevin Rosenbaum har sytten års erfaring i å rådggi klienter i spørsmål om IP og internasjonal handels og næringsvirksomhet. Han begynte som advokat innen patentjuss og etter hvert ble det mye arbeid med opphavsrett og Intellectual Property Law. Han har blant annet vært rådgiver for organisasjonen Intellectual Property Alliance (IIPA), og arbeidet med spørsmålene politisk som rådgiver for det amerikanske senatet, det amerikanske handelsdepartementet og andre myndigheter.

– YouTube er bare en av mange utfordringer for blant annet musikkbransjen. I realiteten er det en kanal som distribuerer musikk, sier han.

– Men streaming er det viktigste nå. Det er der mulighetene for inntekter kommer. Da er det viktig at lisensiering og avtaler er tilpasset de nye distribusjonskanalene.

Og det mener han, på et overordnet plan, rammeverket ikke legger til rette for

– I USA har vi ikke endret det juridiske rammeverket på nesten 20 år. Vår «Digital Millennium Copyright Act» (DMCA) ble tatt i bruk i 1998.

DMCA er en amerikansk lov om opphavsrett som implementerer WIPOs (World Intellectual Property Organization) opphavsrettstraktat. EU Copyright Directive er for øvrig EUs direktiv for implementasjon av

den samme WIPO-traktaten. Opphavsrettstraktaten kriminaliserer bl.a. produksjon og spredning av teknologi, innretninger og tjenester som blir brukt med den hensikt å få ulovlig tilgang til opphavsrettsbeskyttet innhold.

Vil ha innhold gratis

– Utviklingen har gått veldig raskt. Derfor må hele rammeverket oppdateres, mener han.

I mellomtiden forsøker musikkindustrien å håndheve opphavsretten så godt den klarer.

– Man kan klare å få fjernet innhold på for eksempel YouTube som er i strid med opphavsrett, men da dukker det bare opp igjen rett etterpå.

– Gjør myndighetene i landene noe?

– Det gjøres noen forsøk, men det er ikke så enkelt. Internett er globalt. Derfor må utviklingen av lovverket skje i internasjonalt samarbeid. Det må være noen internasjonale standarder. Dette er noe som blir debattert mye i USA nå.

– Men folk har vel blitt vant til at mye skal være gratis?

– Vi ser at unge mennesker er blitt vant til det. Det betyr jo at artisten ikke får betalt for arbeidet sitt. Her må det komme en holdningsendring og mer kunnskap inn. Men akkurat det er en kamp i motbakke, medgir han.

– I USA har vi ikke endret det juridiske rammeverket på nesten 20 år. Vår «Digital Millennium Copyright Act» ble tatt i bruk i 1998. I mellomtiden har utviklingen gått svært raskt, sier advokat Kevin Rosenbaum.

Han mener strømmetjenester som Spotify gir en mulighet.

– Vi har selvfølgelig diskusjonene om det genererer nok penger til artisten, men det representerer likevel et stort fremskritt i forhold til pirataktivitet. Dessuten ser vi at de nye distribusjonsmåtene gir muligheter for flere artister fra hele verden til å nå ut til et publikum. Jeg tror vi vil se et skifte etter hvert, og at det vil bli mindre «lovløse» tilstander.

**“ Jeg håper vi vil
se mer ansvarlige aktører
som ikke ser den andre
veien når opphavsrett
krenkes**

– Tror du vi vil se for eksempel YouTube operere på samme måte om ti år?

– Jeg håper vi generelt vil se mer ansvarlige aktører som ikke ser den andre veien når opphavsrett krenkes. Men utviklingen går så fort at vi ikke vet hvilke plattformer eller aktører som finnes om noen år. Det viktigste er at jussen og lovverket klarer å holde tritt med utviklingen, sier Rosenbaum.

På vei til å bli jurist – mot alle odds

Gunhild Borge har brukt lengre tid enn de fleste på jusstudiet. I løpet av året blir hun etter planen ferdig med studiet hun begynte på i 2007. Men så har hun da også hatt prøvelser de færreste opplever underveis. En trafikkulykke, en voldtekt og et møte med justis-Norge har satt spor på godt og vondt. I dag er hun takknemlig for tålmodigheten og forståelsen hun har møtt ved Universitetet i Bergen.

Tekst og foto: Ole-Martin Gangnes

Gunhild Borge var glad da hun hadde kommet inn på jusstudiet ved fakultetet i Bergen. Veien mot en juristutdannelse lå klar og drømmen om jobb som jurist eller advokat kunne bli virkelighet. Men så skjer det som bare er den første av prøvelsene Stavangerjenta blir utsatt for gjennom studietiden – og som gjør at hun må ha pauser i studiene. Hun blir overkjørt av en buss. Det betyr at hun må utsette studiestart, men i 2007 kommer hun endelig i gang og flytter til Bergen.

Der skjer det imidlertid noe som skal sette ytterligere dype spor og gi følger som er utfordrende å håndtere i en krevende studiesituasjon. I et busskur i Bergen sentrum blir hun i 2008 utsatt for en overfallsvoldtekt av en fremmed person. Det blir begynnelsen på et møte med justis-Norge som medfører at hun må jobbe aktivt med seg selv, for å bevare troen på systemet hun lærer om på studiet. Dessuten får hun etter hvert forsinkelser i studiene.

– Men målet om fullført juristutdannelse var samtidig redningen for meg. Studiene har vært en plattform for selvutvikling. På tross av de ulike personlige prøvelser, har jeg utviklet mestringsstrategier som gjør meg i stand til å tåle nesten hva det skal være. Jussen har vært noe å holde tak i, sier hun i dag.

Helt slik følte hun det ikke i august 2009. Fra Borge leverte anmeldelse for voldtekt, til tiltale ble tatt ut, måtte hun vente i 368 dager. Borge purret på saken kontinuerlig.

– Oppsummert i sin korthet, opplevde jeg ikke prosessen som helt betryggende. Som aspirerende jurist var det vanskelig å akseptere at dette kunne redusere mulighetene for domfellelse, eller i tilfelle av domfellelse – som et straffreduserende moment ved straffutmålingen.

Hun ventet fortsatt på at rettssaken skulle bli berammet da hun skrev et brev til daværende justisminister Knut Storberget.

– Brevet var et uttrykk for den dualiteten som lå i å ha på seg «fornærmetskoene» og «jusstudent-brillene» samtidig, forklarer Borge.

Hun beskrev blant annet frykten for å miste tilliten til det systemet som også skulle ivareta hennes interesser som fornærmede. Dessuten inviterte hun Storberget til et møte. Hun fikk først ikke svar på brevet, og kontakten da journalisten Thomas Ergo.

– Han mente at jeg kunne ha et viktig budskap til justisministeren, og ba om å få gjengi brevet i Dagbladet. Samme dag kom det beskjed fra Justisdepartementet om at jeg skulle få svar. Nokså sent på kvelden neste dag ringte Storberget meg. Jeg var overrasket over at en av Norges mest travle menn tok seg tid til å ringe meg, oppåtil midt under valgkampen. Han var sporty og tok imot min invitasjon til et møte, sier Borge til Juristkontakt.

Møtte justisministeren

Få uker før stortingsvalget i 2009 satte Storberget av tid til en samtale.

– Under møtet med justisministeren forklarte jeg blant annet at jeg opplevde at det var noe grunnleggende urettferdig og sårende at domfelte får redusert straffen, samtidig som man skal tåle påkjenningen av selve krenkelsen og lang ventetid, før endelig saken får sin avslutning i domstolen. Samtalen med Storberget ga en viss mening. Opplevelsen av å for- søke og snu situasjonen fra noe uut-

// Jussen har vært
noe å holde tak i

holdelig til noe nyttig. Et bidrag til, eller et forsøk på en endring, som kanskje kunne komme en større krets av personer til gode for fremtiden. Samtidig er det å sette ord på sine erfaringer en viktig del i bearbeidelsen av belastende hendelser. Jeg gruet meg fryktelig til rettssaken, og samtalen med Storberget viste meg at jeg hadde det nødvendige motet til tiden som skulle komme, sier Borge.

Hun var også redd for å havne i en tilstand av desillusjon på grunn av sine erfaringer som fornærmede i møte med systemet.

– Jeg innså at det som fremtidig jurist var grunnleggende viktig å bevare evnen til å være objektiv, kunne se en sak fra flere sider og nyansere. Det var faktisk hovedmotivasjonen for å be Storberget om et møte. Kunne han forklare meg hvordan man gjenoppretter kontakten med begrepet «rettsikkerhet»? Men den veien måtte jeg selv gå. Det var min – og bare min fordømte plikt overfor meg selv, og finne ut hvordan jeg skulle reise meg fra det som kunne blitt mitt personlige nederlag.

Støtte

Da saken endelig kom opp hadde det gått ett og et halvt år siden ugjerningen ble anmeldt. Gjerningsmannen ble til slutt dømt både i tingretten og lagmannsretten.

– Vurderte du å avslutte studiet?

– Nei, aldri. Det var selvsagt til stor hjelp for meg i fortsettelsen, at jeg ble trodd av domstolen. Men man trenger gode folk rundt seg, som er både støttende og er ærlige.

– Og samtidig var det mye god læring i erkjennelsen av at man ikke skal forblinde seg bare på de feil som blir begått under en prosess. Min bistandsadvokat, Eva Drageset, utførte oppdraget på en måte som står som et eksempel til etterlevelse for meg. Og aktor i saken, tidligere statsadvokat Gert Johan Kjelby, fremstod som en fremragende representant for påtalemyndigheten.

– Jusstudiet på Dragefjellet ble en stadig klippe for meg i den urolige tiden, og hjalp meg å se fremover. Jeg vil også trekke fram avdøde Øystein Skogrand, som den gang var tilknyttet Universitetet i Bergen. Den tidligere advokaten var en av dem som ga meg uvurderlig faglig og personlig støtte gjennom den tiden.

Storberget tok i sin tid som justisminister til orde for karakteristikken et «nesten – drap» om voldtekt.

– En voldtekt, kanskje særlig den som er utført på et offentlig sted, rokker ved din grunnleggende trygghetsfølelse – og din identitet. Det er vanskelig å beskrive for den som ikke selv har opplevd det, sier hun.

Jeg gruet meg fryktelig til rettssaken, og samtalen med Storberget viste meg at jeg hadde det nødvendige motet til tiden som skulle komme

Fulgte med selv

Men også ved straffegjennomføringen av den domfelte skulle Borge erfare at systemet ikke er uten feil. Feilen ble oppdaget av Borge selv. Hun reagerte på at tidspunktet for voldtektsmannen sin første permisjon fra fengselet, var altfor tidlig sammenholdt med innsettelsesdatoen.

– Fornærmede skal vel egentlig ikke vite når en straffedømt påbegynner soningen, men den informasjonen hadde jeg skaffet meg. Det ble da raskt avklart, at domfelte hadde fått løslatelsesdato seks måneder før han egentlig skulle etter den rettskraftige dommen.

Kriminalomsorgen registrerte ved innsettelsen tingrettsdommen der han fikk en mildere dom og ikke lag-

mannsrettens dom som da var rettskraftig. Fengselet forklarte at det hadde vært en svikt i rutinene.

– Hvilken betydning tror du det har hatt at du selv har vært i stand til å følge med?

– Det er vanskelig å si. Det kan nok tenkes at den innsatte hadde fått prøveløslatelse tidligere enn domstolen og lovgiver hadde ment. Det kan nok også tenkes at saken hadde blitt liggende enda lengre enn den gjorde, før tiltale ble tatt ut. Jeg kan ikke fortelle min historie uten å omtale disse forholdene. Da hadde jeg bare vært en jusstudent som hadde brukt veldig lang tid på utdannelsen. Den viktigste betydningen er allikevel at jeg kommer til å avgi mitt kandidatløfte, med den største respekt for menneskene jeg skal møte i mitt yrkesliv. Alle har sin historie. Også røvere og banditter, sier Borge.

I årene etter voldtekten var det nødvendig å ta tiden til hjelp for å kunne gjennomføre studiene.

– Det kommer en tid der man skal bearbeide hendelsene og håndtere livssituasjonen, også som student. Det har vært utfordrende å bo i samme by som gjerningspersonen. Tilsvarende har det vært vanskelig å forholde seg til spesielle steder og andre forhold som vekker ubehagelige minner. Det avgjørende blir allikevel å ikke la de 20 minuttene overgrepet strakte seg utover, hindre utfoldelsen av et ellers meningsfullt liv og en spennende utdanning, sier hun.

Perspektiv

Innimellom har Borge også jobbet, ikke minst for å klare seg økonomisk.

– Lang realkompetanse fra helse- og omsorgssektoren er på mange måter nyttig. Det å jobbe for de alvorlig syke og pleietrengende pasientene, gir en påminnelse av hva de virkelige utfordringer i livet er. Jeg har sett flinke studenter avslutte jusstudiet på grunn av personlige problemer, i kombinasjon med at det generelle presset på studiet blir for stort. Mitt råd til

– Jeg opplever i alle fall at livserfaring er en viktig tilleggskompetanse, sier Gunhild Borge.

medstudentene er å forsøke og sette det litt i perspektiv; det finnes faktisk verre ting som kan skje deg i livet enn en C på eksamen.

En annen viktig motivasjonsfaktor har vært det å engasjere seg i andres rettigheter og plikter i praksis.

– Det er noe jeg vil oppfordre enda flere jusstudenter til å vurdere. Man lærer dette fantastiske verktøyet juridisk metode, og man innser gradvis at man kan bruke det for å ikke bare hjelpe seg selv – men også andre. Jeg har fordypet meg i Equine Law, og forskjellige sedelighetssaker for å nevne noe. Jeg har følt at jeg har gitt noe tilbake, for eksempel ved å hjelpe fornærmede på områder som bistandsadvokatordningen ikke dekker. Det er mye som kan skjære seg for personer som gjennomgår slike kriser. Til gjengjeld har det gitt erfaring og bidratt til å øke lidenskapen for jussen, og samtidig bidra til et godt resultatet til det beste for andre.

Men i dag ser hun endelig slutten på studiet nærme seg.

– Jeg skal avlegge min siste eksamen i november. Ut ifra Universite-

Jeg er takknemlig for at fakultet har utvist det jeg mener er forstandig skjønn

tet i Bergen sine interne retningslinjer, har jeg hatt en betydelig nedsatt studieprogresjon. Jeg har etter søknad til Det juridiske fakultet fått endret studieplan mange ganger. Det betyr at fakultet har tilpasset utdannelsen etter mine skiftende behov. Jeg er takknemlig for at fakultet har utvist det jeg mener er forstandig skjønn, når det har anvendt unntakshjemplene for fortsatt studierett. Det har latt meg fortsette tross forsinkelser.

Livserfaring

Faglig sett kan det noen ganger være en fordel å ha sett systemet fra ulike vinkler, mener Borge.

– Jeg er analytisk og ser raskt de ulike rettsområder i sammenheng. Jeg opplever i alle fall at livserfaring er en

viktig tilleggskompetanse, forklarer Borge.

Hun vil ikke bruke tid på å synes synd på seg selv.

– Jeg innser hvor grunnleggende viktig jussen er for meg i måten å tenke på, og hvor viktig den har blitt for meg som person. Jeg har fått muligheten til å gjennomføre et studium, som i andre land er forbeholdt de privilegerte og rike. Jeg er heldig! I et slikt perspektiv er selvmedlidenhet fullstendig bortkastet. Jeg har valgt å håndtere ett og ett problem, og går videre. Jeg har hele veien sagt høyt at jeg skal bli advokat. Jeg skal gi mitt bidrag – stort eller lite – til rettsutviklingen i Norge.

– Jeg fullfører tross alt det som for mange er et krevende studium. Det ikke et nederlag å ha brukt lengre tid. Mange sammenlikner seg med andre studenter. Det kan gi store skuffelser, for det vil alltid være flinkere og dårligere studenter enn deg selv. Man må heller jobbe hardt og ha fokus på sin egen oppnåelse, sier Gunhild Borge og mener at det er slik man når sine mål.

Juristforbundet – Privat inviterer til digitaliseringskonferanse 10. november

– Det skjer en revolusjon i vår bransje

Det sier Jørn Henry Hammer, leder av Juristforbundet – Privat. I november arrangeres det digitaliseringskonferanse.

Tekst: Ole-Martin Gangnes

Digitaliseringskonferansen foregår på Høyres Hus i Oslo 10. november og arrangeres av Juristforbundet – Privat. Blant foredragsholderne er:

- Den britiske advokaten Chrissie Lightfoot, grunnlegger av konsultentselskapet Entrepreneur Lawyer og utvikler av advokatroboten LISA.
- Silvija Seres, teknologiinvestor og doktor fra Oxford med bakgrunn fra Alta Vista og Microsoft
- Peter van Dam, IT- og kunnskaps-sjef i Simonsen Vogt Wiig
- Christopher Helgeby, direktør i Hjort
- Lovdata
- Universitetsforlaget
- Rettsdata
- Lawbotics ved advokat Merete Nygaard

Jørn Henry Hammer i Juristforbundet – Privat lover en spennende konferanse med et tema man ikke kan unnlate å oppdatere seg på.

– Digitalisering og robotisering er juristenes møte med den industrielle revolusjon. Det er derfor viktig for oss

Merete Nygaard sluttet i advokatjobben for å starte Lawbotics.

i seksjon Privat å varsle høyt og tydelig overfor våre medlemmer i privat sektor at det skjer en revolusjon i vår bransje. Tyngdeloven gjelder – vi kommer ikke unna – så spørsmålet er først og fremst knyttet til hvordan verdiskapingen skal fordeles. Lavere pris til klientene, høyere avkastning til eierne av tjenesteproduksjonen og/eller høyere godtgjørelse til de ansatte, sier Jørn Henry Hammer.

For de næringsdrivende medlemmene av Juristforbundet – Privat er det også et spørsmål om de små aktø-

rene kan motvirke konkurranse fra de med stordriftsfordeler gjennom et samvirke.

– I det hele tatt skjer det strukturelle endringer som fører til redusert behov av menneskeskapte juridiske tjenester slik vi produserer juridiske tjenester i dag, sier han og peker på at tjenester og posisjon blir endret.

Bare en start

– Det er et stort behov for å ta tak i dette. Konferansen er bare en start på det arbeidet som ligger foran. Vår pro-

fesjon har de beste studentene, og vi må bidra så langt vi kan slik at disse møter arbeidslivet forberedt med de beste digitale kunnskapene og forblir ettertraktet på en bredere bane, sier Hammer.

– Henger norske jurister med i utviklingen på dette området?

– Jeg kan ikke si at jeg har en full oversikt over det, men jurister er generelt konservative i sin tilnærming, også i sin kontorpraksis, så det er en fare for at mange blir stående på perongen. Jeg kommer fra Gjensidige, og der har juridisk seksjon jobbet med digitalisering i lang tid. Robotisering er noe annet. Det formes treffsikre algoritmer som tar over store deler av grunnlagsarbeidet for juridisk tjenesteproduksjon, og som øker effektiviseringen og produksjonen.

Han advarer mot å ikke følge med.

– Hvis vi ikke bidrar til forbedring og forenkling i utviklingen med blant annet våre erfaringsarkiver og erfaringsbasert arbeidsmetodikk, så har vi heller ikke grunnlag for å be om høyere godtgjørelse for den økte produksjonen. Her må vi finne smarte fremtidsrettede løsninger, og kreve vår andel av verdiskapning. Blir vi negative og bakstreverske, rykker vi ned noen divisjoner. Derfor er dette viktig for våre medlemmer, sier han.

Blir vanlig

En av foredragsholderne er den britiske advokaten Chrissie Lightfoot. Hun er bestselgende forfatter (med bøkene «The Naked Lawyer» og «Tomorrow's Naked Lawyer»), konsulent og en mye brukt kommentator innen juss og næringsliv. I 2016 utviklet hun advokatroboten LISA (Legal Intelligence Support Assistant). Lightfoot er grunnlegger av konsultantselskapet EntrepreneurLawyer Ltd, som spesialiserte seg på AI (Artificial Intelligence) og roboter til advokatbruk.

– AI vil forandre måten advokater driver business på, slår hun fast i sin blogg på entrepreneurlawyer.co.uk

Den britiske advokaten Chrissie Lightfoot kommer til digitaliseringskonferansen i november. I 2016 utviklet hun advokatroboten LISA og hun er grunnlegger av konsultantselskapet EntrepreneurLawyer. (Foto: Mark Skeet)

// Spørsmålet er først og fremst knyttet til hvordan verdiskapningen skal fordeles

– I de kommende årene vil vi se at fullt ut automatiserte og intelligente juridiske tjenester blir helt vanlig. Som en innledning til den utviklingen, ser vi at en rekke ulike «advokat-roboter» fundamentalt endrer måten vanlige mennesker får tilgang til selvhjelpstjenester av god kvalitet innen jus. Dette skjer allerede nå, skriver hun.

– Jeg er ikke i tvil om at denne teknologien vil komme både forbrukere, næringsliv og advokater til gode. Det er grunnen til at vi utviklet LISA. Mottakelsen siden lanseringen viser at dette er noe business-verdenen og forbrukere har ønsket sterkt og at robot-revolusjonen bare så vidt har begynt. Selv om jussen kan være komplisert og vanskelig behøver ikke folks tilgang til juridiske tjenester og juridisk inn-sikt være det, skriver hun.

Teknologien kan ses som en trussel mot advokatbransjen, men Lightfoot mener at den i stedet åpner opp

– Blir vi negative og bakstreverske, rykker vi ned noen divisjoner, sier Jørn Henry Hammer.

for flere muligheter og synliggjør mange klienter som i dag unngår advokatene. Dersom bransjen evner å ta tak i dem og tilpasse seg den nye virkeligheten.

Forretningsmodellen

Til konferansen kommer også Merete Nygaard i Lawbotics. For et år siden sluttet Nygaard i jobben i advokatfirmaet Wiersholm.

– Som advokat jobbet jeg med immaterialrett, som betydde at jeg hadde mange teknologisterke kunder. Da begynte jeg å se hvordan «robotene kommer» og at advokatyrket sto for tur. Jeg tenkte at her har jeg sjansen til å være med fra starten, sa hun til Dagens Næringsliv i august.

– Jeg tror man vil se en ganske ny verden om man automatiserer halvparten eller mer av rutinearbeidet advokater gjør, sa hun til DN.

Hun tror hele forretningsmodellen må endres.

– Si at timebruken reduseres fra ti til to timer med en kontrakt. Det blir åtte timer advokaten ikke lenger kan fakturere tre, fire eller fem tusen kroner timen for. Da må advokatselskapene kanskje se på om de heller skal ta betalt for verdien de skaper, heller enn time for time, som i dag.

Se også Curt A. Liers kommentar på side 46.

Håper på nye svar i Therese-saken etter

Avventende optimistisk. Skulle så inderlig ønske å få et svar. Men tør ikke regne med noe som helst. Til det har så mange håp tidligere endt i grus. Slik videreformidler advokat Fridtjof Feydt reaksjonen til Inger-Lise Johannessen etter nyheten om at Cold Case-gruppa hos Kripos tar datterens forsvinning for 29 år siden inn til gjennomgang.

Tekst: Tore Letvik

Therese Johannessen var ni år da hun sporløst forsvant fra Fjell i Drammen den 3. juli 1988. Feydt, som er familiens advokat, mener det er størst sannsynlighet for at hun ble bortført til Pakistan. Hun vil i dag være 38 år gammel dersom hun er i live.

Politiadvokat Tone Aase, som jobber som politiadvokat i Cold Case-gruppa hos Kripos, sier til Juristkontakt at det har vært andre alvorlige saker i Europa hvor personer er blitt funnet etter lang tid, og mener intet kan utelukkes.

I en reportasje i Juristkontakt i 2015 oppfordret advokat Feydt myndighetene til aldri å gi opp å finne svaret når personer, og særlig barn, sporløst forsvinner.

– Må aldri gi opp å lete, sa Feydt på Juristkontakts førsteside. Advokaten som har vært bistandsadvokat for Thereses mor, og utrettelig jobbet med å finne spor i saken, utdypet i reportasjen betydningen av å aldri gi opp, på samme måte som politiet i England ikke har gitt opp etterforskningen av forsvinningen av Madeleine McCann (4) som ble sporløst borte fra Algarvekysten i 2007.

– Det er svært viktig for fornærmede, pårørende, etterlatte og samfunnet at vi ikke gir opp å etterforske de mest alvorlige sakene, sier politiadvokat Tone Aase i Cold Case-gruppa hos Kripos. (Foto: Tore Letvik)

– Jeg har allerede fått inn tips i saken, som følge av den nye utviklingen, så det er helt tydelig fortsatt et stort engasjement ute blant folk, sier advokat Fridtjof Feydt (Foto: Thomas Haugersveen)

– Jeg ser på det som et kvalitets tegn for våre samfunn at man engasjerer seg så voldsomt når barn forsvinner, sa Feydt som la til at han mener signaleffekten av reaksjonen etter at et barn er borte ikke skal undervurderes. Ikke minst overfor personer som kan være potensielle barnebortførere.

Pakistan-spor

Sammen med et team med kriminologer, som engasjerer seg på frivillig basis,

har Feydt gått gjennom politiets etterforskningsmateriale i saken. Han mener det står igjen å undersøke om hvorvidt Therese kan ha blitt bortført til Pakistan. I en bok skrevet av Inger-Lise Johannessen forteller hun om et daværende forhold hun hadde til en pakistansk mann. Etter at dette forholdet ble slutt, traff hun mannen som skal være Thereses biologiske far, en spansk sjømann. Etter kort tid ble hun gravid. I boken spekulerer Johannessen på om familien til den pakistanske ekskjæres-

gjennomgang av Cold Case-gruppa

ten trodde at Therese var hans datter, noe det skal ha gått rykter om på Fjell i tiden før niåringen forsvant.

Feydt mener dette sporet aldri ble etterforsket helt ut.

– Politiet sendte to representanter til Pakistan ved en anledning. De skal imidlertid ha opptrådt på en måte som gjorde at det aktuelle lokalsamfunnet i Pakistan lukket seg. De fikk i realiteten ikke vite noe og returnerte til Norge uten resultat. Dette skjedde før Thomas Quick kom med sin tilståelse, som senere viste seg å være falsk, sier Feydt som er glad for at Cold Case-gruppa skal se på saken.

– Jeg har også forstått at de vil behandle den som en forsvinningssak, noe som innebærer at det ikke eksisterer noen foreldelsesfrist. Dette er svært positivt, sier Feydt.

Allerede samme dag da det ble kjent at Cold Case tar Theresesaken inn til behandling, begynte telefonene å ringe hos advokaten.

– Jeg har allerede fått inn tips i saken, som følge av den nye utviklingen, så det er helt tydelig fortsatt et stort engasjement ute blant folk, sier Feydt.

Andre har blitt funnet

Juristkontakt rettet noen konkrete spørsmål til politiadvokat Aase i anledning den nye utviklingen:

– Hva er grunnen til at Cold Case-gruppa nå skal gå igjennom Theresesaken, som er en 29 år gammel sak?

– Grunnen til at Theresesaken skal gjennomgås av Cold case-gruppa er at Sør-Øst politidistrikt har anmodet oss om det, og det dreier seg om en alvorlig uoppløst sak. En jente på 9 år ble borte i 1988, og vi vet ikke hva som har skjedd med henne.

– Som mulig drapssak rakk jo Theresesaken å bli foreldet før lovverket ble endret slik at foreldelsesfristen på 25 år ble fjernet. Vil saken nå bli behandlet som en forsvinnings/saknet-sak?

– Vi må holde flere muligheter åpne. Det er riktig at dersom Therese ble drept før 1. juli 1989, så er en eventuell drapssak foreldet. (Etter en lovendring i 2014 vil ingen drap begått etter 1. juli 1989 foreldes.) Dersom det er grunn til å tro at hun fortsatt er i live, så bør politiet gjøre det man kan for å finne henne. Vi har jo sett noen svært alvorlige saker i Europa hvor barn og voksne har vært frihetsberøvet i årevis. Et tredje alternativ er at Therese har vært frihetsberøvet først og blitt drept etter en stund. Hvis drapet i så fall skjedde

etter 1. juli 1989, vil drapssaken aldri foreldes etter norsk rett i dag. Poenget er at vi vet ikke hva som har skjedd med henne, og derfor har vi sagt ja til å gjennomgå saken og gi vår vurdering av om det er potensial for å oppklare saken i dag.

Vi må holde flere muligheter åpne

– Hvis den behandles som en forsvinningssak, vil det innebære at man på enkelte områder har et svekket hjemmelsgrunnlag i forhold til bruk av tvangsmidler, som å foreta undersøkelser i utlandet?

– Uansett om man hadde visst at det dreide seg om en drapssak eller om man legger til grunn at en niåring har vært holdt i fangenskap i mange år, er det snakk om en svært alvorlig sak. Jeg tror vi skal ha tilgang til de verktøyene vi trenger, rettslig sett. Utfordringen blir snarere bevis som har gått tapt i løpet av alle disse årene, både hva gjelder mulige tekniske bevis, elektroniske spor og vitneforklaringer.

– Kan det gi en signaleffekt i form av at man viser at myndighetene ikke gir opp, selv så lang tid etter at en person – i dette tilfellet – et barn – forsvinner?

– Det er svært viktig for fornærmede, pårørende, etterlatte og samfunnet at vi ikke gir opp å etterforske de mest alvorlige sakene, dersom det fortsatt finnes relevante etterforskingsskritt å utføre som kan løse saken. For noen gjerningspersoner, kan nok vissheten om at saken ikke er lagt bort medføre at man kan avsløre seg bevisst eller ubevisst, men jeg tror signaleffekten likevel er begrenset for lovbrøyttere som står bak så alvorlige lovbrudd.

Historisk dom på direkten

Dømte eks-politimannen Eirik Jensen til 21 års fengsel

Dømt for grov korrupsjon og narkotikalovbrudd. Ingen formildende omstendigheter. Etter en hovedforhandling som varte i flere måneder. Mens retts-Norge holdt pusten kunne tingrettsdommer Kim Heger og Oslo tingrett avsi dom mot narkotikasmugleren Gjermund Cappelens og eks-politimannen Eirik Jensen. I en domsavsigelse som ble kringkastet på direkten i de tusen hjem.

Tekst: Tore Letvik

Det som er blitt kalt Norgeshistoriens største politiskandale fikk sin foreløpige avgjørelse ved at Eirik Jensen ble dømt til lovens strengeste straff. På forhånd var mediene fulle av spekulasjoner om at Jensen kunne bli frifunnet som følge av tilstrekkelig tvil. Dommen fra tingretten var på sin side klar og enstemmig.

Domstolen fant at Eirik Jensen forsettlig og systematisk medvirket til Gjermund Cappelens hasjimport og grov korrupsjon.

– Jensens handlinger er et alvorlig anslag mot tilliten til politi og rettsstat er avhengig av. Korrupsjon undergraver tilliten til rettsapparatet og viktige prinsipper samfunnet bygger på. Retten kan ikke se noen formildende omstendigheter, sa tingrettsdommer Kim Heger i Oslo tingrett under opplesing av dommen mandag 18. september.

Tingrettsdommer Kim Heger leste opp dommen på direkten, mens retts-Norge fulgte med på direktesending på tv- og via internett. (Faksimile av NRK.no)

Jensen ble domfelt for brudd på straffelovens paragraf 162, 3. ledd – den såkalte proffparagrafen, for å ha medvirket til ulovlig innførsel av 13,9 tonn hasj. Han ble også domfelt for grov korrupsjon, etter å ha mottatt 667.800 kroner fra Cappelens.

– Snakker sant

Eirik Jensen tok betenkningstid, men mye tyder på at saken vil bli anket.

– Vi tapte dette slaget, men vi håper vi skal vinne krigen, sa Eirik Jensens forsvarer, John Christian Elden, til mediene etter den knusende dommen.

– Vi skal lese dommen, men det ligger i kortene at han vil anke dette. Det kan dere trygt legge til grunn. Jensen står på sin forklaring og mener han ikke er korrupt, sa Elden.

I dommen skriver Oslo tingrett at Cappelens har erkjent innførsel av

rundt 25 tonn hasj fra 90-tallet og fram til han ble pågrepet. Verdien av dette anslås til å være mellom en og to milliarder kroner. Rettens oppfatning er at Cappelens snakker sant om sin egen hasjimport.

– Hans forklaring støttes tilbake til 90-tallet gjennom kontrollerbare opplysninger som underbygger hans forklaring, leste tingrettsdommer Sven Olav Solberg.

Oslo tingrett fant at den forklaringen Jensen hadde om at han ikke kjente til Gjermund Cappelens import av hasj, ikke sto til troende. I sin forklaring i retten fortalte Jensen at han trodde Cappelens velstand kom som følge av en suksessfylt og lovlig import av klokker, biler og snus.

Tingrettens dom er på hele 105 sider. I sin opplesning av dommen la Heger vekt på at det gjennom rettssa-

ken var bevist at Cappelen var et kjent navn hos politiet så vel som hos tollvesenet. Gjennom bevisførselen har flere politivitner forklart at de kjente godt til Cappelens hasjvirksomhet.

Blomsterspråk

– Det fremstår som helt usannsynlig at Jensen ikke skulle fått med seg hva Cappelen drev med. Han hadde hyppigst kontakt med Cappelen, samtidig som han ble regnet som en av landets mest erfarne informantbehandlere, sa tingrettsdommer Heger under opplesningen av dommen.

– Jensens kontakt med Cappelen ble systematisk og bevisst holdt skjult for omverden, leste Heger. Retten fant også at tekstmeldingene mellom Jensen og Cappelens mobiltelefoner åpenbart handlet om innførsel av hasj.

Selv har Jensen beskrevet SMS-meldingene som en form for «blomsterspråk» som ble brukt overfor Cappelen som en politikilde. Jensen fortalte at SMS-er som «stille» eller «sol» ble sendt for å gi beskjed til informanten om at det var trygt for ham å nærme seg Jensen.

Dette er en forklaring retten ikke fester noen lit til.

– Det er enkle koder som handler om når lasten er ventet. Beroligende meldinger om at alt er stille og solskinn handler om at han ikke er i politiets søkelys, leste tingrettsdommer Heger.

15 års fengsel for Cappelen

Oslo tingrett gikk i domspremissene gjennom grunnlaget for idømmelse av straff mot Gjermund Cappelen, og konkluderte med at hans omfattende, systematiske og langvarige narkotikakriminalitet utvilsomt kvalifiserte til lovens strengeste straff. Retten fant imidlertid nok formildende omstendigheter til å redusere straffen med 30 prosent, og dømte ham til 15 års fengsel, noe som er tre år mindre enn aktors påstand. Straffereduksjonen fikk han fordi han avga tilståelse for å ha importert 13,9 tonn hasj, og fordi

Dette er saken

19. desember 2013: Bærums-mannen Gjermund Cappelen blir pågrepet av politiet. Han blir senere siktet for grov narkotikaforbrytelse. Cappelen har erkjent innførsel av mellom 25 og 30 tonn hasj og en inntjening på opptil 125 millioner kroner.

24. februar 2014: Politioverbetjent Eirik Jensen (nå 60) blir pågrepet, siktet for grov korrupsjon etter at Cappelen i avhør forklarer at Jensen i en årrekke har bidratt til innføringen av store mengder hasj mot betaling. Jensen nekter straffskyld.

30. mai 2014: Jensen blir løslatt fra varetekt.

16. oktober 2014: Siktelsen mot Jensen blir utvidet til også å omfatte medvirkning til grov narkotikaforbrytelse. Samtidig blir Gjermund Cappelen siktet for grov korrupsjon.

14. september til 12. oktober 2015: Rettssaken mot Gjermund Cappelen og sju andre om besittelse og salg av store hasjpartier gikk i Asker og Bærum tingrett.

19. november 2015: Seks medlemmer av Gjermund Cappelens hasjnettverk blir dømt til mellom 5 og 16 års fengsel. Den sjuende møtte ikke i retten og er etterlyst av politiet. Cappelen er funnet skyldig i oppbevaring og salg av 1,4 tonn hasj, men får ikke utmålt straff før retten har behandlet nettverkets innførsel av narkotika.

27. januar 2016: Statsadvokaten tar ut tiltale mot Gjermund Cappelens sønn for heleri av 4,5 millioner kroner. Sønnen blir i juni dømt til halvannet års fengsel for heleri.

6. februar: Riksadvokaten tar ut tiltale mot Eirik Jensen for grov korrupsjon og narkotikakriminalitet.

9. januar 2017: Rettssaken mot Eirik Jensen og Gjermund Cappelen startet i Oslo tingrett.

Jensen nektet straffskyld for alle de alvorligste delene av tiltalen, men erkjenner mindre brudd på våpenloven.

19. mai 2017: Spesialenheten mener Jensen må dømmes til 21 års fengsel. Hans forsvarer mener Jensen må frifinnes.

Cappelen erkjenner straffskyld for grov narkotikakriminalitet. 22. mai ba statsadvokaten om at han må dømmes til 18 år i fengsel.

Cappelens forsvarer mener riktig straff vil være 10 eller 11 år i fengsel.

18. september 2017: Eirik Jensen blir dømt til 21 års fengsel for grov korrupsjon og narkotikakriminalitet. Som straffeskjerpene argument legger Oslo tingrett stor vekt på at Jensen, i hans daværende stilling som politimann, ifølge dommen, medvirket til narkotikainnførsel til Norge.

Gjermund Cappelen blir dømt til 15 års fengsel. Retten fant det bevist utover enhver rimelig tvil at Gjermund Cappelen er skyldig i innførsel av 16,8 tonn hasj til Norge mellom 1993 og 2013.

(Kilde: NTB/NRK/Juristkontakt)

retten fant at han ga et avgjørende bidrag til straffesaken mot, og domfellelsen av, Eirik Jensen.

Etter domfellelsen sa imidlertid Cappelens advokat Benedict de Vibe til mediene at hans klient hadde forventet en større strafferabatt.

– Han hadde forventet at straffen ville bli lavere enn denne, sa de Vibe som la til at Cappelen samtidig er fornøyd med å bli trodd på det han har fortalt. Også Gjermund Cappelen tok betenkingstid på ankespørsmålet. Oslo tingrett tok også påtalemyndig-

hetens krav om inndragning av 825 millioner kroner fra Cappelen, til følge. Noe som skal utgjøre 50.000 kroner per kilo hasj Cappelen har erkjent å ha importert. Tirsdag 26. september ble det kjent at Cappelen anker til lagmannsretten.

Jensen-saken utløser gransking av Oslo-politiet

Etter domfellelsen av Eirik Jensen har justis- og beredskapsminister Per-Willy Amundsen (Frp) besluttet å ta initiativ til en ekstern og uavhengig gransking av Oslo-politiet.

Tekst: Tore Letvik

– Det er ulike sider ved denne saken som gjør at vi må se nærmere på politiets arbeid. Selv om dommen ikke er rettskraftig, er det forhold som har kommet fram i saken som gjør at det uansett er riktig å nå ta initiativ til en grundig gjennomgang, meldte Amundsen i en pressemelding dagen etter at dommen falt.

– Gjennomgangen skal gjøres uavhengig av skyldspørsmål og det endelige utfallet av rettssaken, sier Amundsen, som i tett dialog med Politidirektoratet nå vil utarbeide et mandat for gjennomgangen og den videre prosessen.

Den tidligere politimannen Eirik Jensen ble i Oslo tingrett dømt til 21 års fengsel for grov korrupsjon, medvirkning til hasjimport og våpenlovbrudd. Dommen vil etter all sannsynlighet bli anket.

Også politidirektør Odd Reidar Humlegård ønsker en gjennomgang av Oslo-politiets arbeid velkommen.

– Selv om dommen ikke er rettskraftig, er det forhold ved saken som gjør at det likevel er riktig å ta initiativ til en gjennomgang, sier han.

Gjort endringer

Humlegård sier dette arbeidet vil være viktig både for å ta lærdom av saken og for tilliten til politiet.

– I likhet med politimester Hans Sverre Sjøvold i Oslo politidistrikt er jeg opptatt av å sikre en ekstern og uavhengig gjennomgang, og vi mener

det er riktig at Justisdepartementet har tatt et slikt initiativ, understreker Humlegård.

Sjøvold var allerede få timer etter domsavsigelsen inne på at en gjennomgang kunne bli nødvendig. Han åpnet da for at noen utenfor politidistriktet skal undersøke hvordan saken egentlig er blitt håndtert internt, og hvordan de i dag forholder seg til kilder og informanter.

– Vi har gjort endringer allerede før pågrepene i denne saken, sa

politimesteren, som nevner regel- og rutineendringer, blant annet for hvordan man skal behandle nettopp informanter og kilder i kriminelle miljøer.

Flere forskere har vært inne på at saken først og fremst er et alvorlig skudd for baugen for tilliten til norsk politi.

– For meg handler dette om å bevare tilliten til politiet og rettsstaten. Da trenger vi full åpenhet og en skikkelig gjennomgang av hvordan politiet jobber. Dette handler ikke bare om rutiner og retningslinjer, men om kultur og ledelse innen politiet, sier Amundsen

Justisministeren viser til at både Humlegård og Sjøvold har åpnet for en uavhengig gjennomgang.

– Politiet må alltid være villige til å lære, være klare på hvor grensene går og jobbe aktivt med forebygging av korrupsjon, sier Amundsen.

– Må ikke bli en jakt på syndebukker

Betimelig at politiets håndtering av saken nå går gjennom, men en forutsetning for at Juristforbundet skal kunne støtte en gransking er at den fokuserer på systemsvakheter og læringspunkter, sier Curt A. Lier, president i Juristforbundet.

Curt A. Lier, president i Juristforbundet understreker at dommen mot Eirik Jensen ikke er rettskraftig, og det vil ta tid før ankesaken er behandlet.

– Likevel er det betimelig at politiets håndtering av saken nå går gjennom. Det gikk mer enn 10 år fra den første bekymringsmeldingen om en «møkkete politimann» til etterforskning faktisk ble igangsatt. Hvorfor tok det så lang tid? Hvordan har bekymringsmeldingene blitt fulgt opp? Har politiet gode nok rutiner for å håndtere brist i egne rekker? Dette er betimelige spørsmål som nå må stilles og besvares, sier Lier til Juristkontakt.

Han ønsker også at en gransking ikke blir en jakt på syndebukker.

– En forutsetning for at Juristforbundet skal kunne støtte en gransking

Foto: Thomas Haugersveen

av denne saken er imidlertid at den fokuserer på systemsvakheter og læringspunkter, og ikke blir en jakt på syndebukker, som granskingen av Monika-saken utviklet seg til. Videre må hensynet til kontradiksjon, uskyldpresumpsjon og vern mot selvinkriminering, ivaretas på en betryggende måte, sier han.

– Juristforbundet har tidligere krevd at regjeringen oppretter et permanent og uavhengig organ for granskninger i det offentlige, hvor det stilles krav til rettssikkerhet og uavhengighet. Vi hadde trenget det nå, nettopp for å bevare den tillit til politiet og rettsstaten som justisministeren er så opptatt av, sier Curt A. Lier.

// Gjennom å ha engasjerte
og dyktige medarbeidere blir
vi bedre advokater. Det er viktig
å kunne se perspektiver utenfor
forretningsjusen

Hedret med

F.v. Line Karlsen Ask (advokat i Help Forsikring), Rasmus Asbjørnsen (partner hos Advokatfirmaet Haavind), prisvinner Frida Wirak, Cathrine Moksness (leder av Gatejuristen), Curt A. Lier (president i Juristforbundet) og Johan Dolven (administrerende direktør i Help Forsikring)

Frida Wirak mottok
Gatejuristens Frivillighets-
pris og fikk hilsen fra
statsministeren.

*Tekst: Ole-Martin Gangnes
Foto: Hoan Nguyen*

Gatejuristen ønsker gjennom den nyopprettede prisen å sette fokus på den store innsatsen de frivillige legger ned, og det er lederne for alle kontorene til rettshjelpstiltaket som har stemt frem vinneren. En stolt Frida Wirak mottok prisen under en utdeling i Oslo 1. september.

Statsminister Erna Solberg sendte en hilsen og gratulasjon via storskjerm.

– Takk for den innsatsen du har gjort. Ikke bare for klientene du har hjulpet, men også for ditt bidrag til å

videreutvikle organisasjonen og sørge for at den blir enda sterkere og bedre, sa Solberg.

Blant gratulantene var også Gatejuristens samarbeidspartnere fra Juristforbundet, Advokatfirmaet Haavind og Help Forsikring.

Administrerende direktør Johan Dolven og advokat Line Karlsen Ask i Help Forsikring, sistnevnte er Frida Wiraks mentor, sa de er stolte støttepillere og imponert over Wiraks arbeid for Gatejuristen.

frivillighetspris

«I løpet av sin tid som frivillig har Fride vist stor interesse for faglig utvikling, har opparbeidet seg en bred kompetanse på mange rettsområder og er i dag en stor ressurs for mange andre frivillige», heter det i begrunnelsen. Fv. Ingrid Olsen, Fride Wirak og Cathrine Moksness.

– Vi støtter Gatejuristen fordi dere treffer målgrupper vi selv ikke når gjennom advokatforsikringen, og dere skaper engasjement rundt rettsområdene mange av våre advokater er opptatt av, sa Johan Dolven.

Det stiller Rasmus Asbjørnsen, partner hos Advokatfirmaet Haavind, seg bak.

– Fride er trainee i Haavinds avdeling for arbeidsrett, og vant dette traineeoppholdet som en premie vi delte ut blant de flinke frivillige i Barnas jurist og Gatejuristen. Når vi ser etter talenter er det absolutt positivt at kandidatene har et samfunnsengasjement og er engasjert i frivillig arbeid. Et forretningsadvokatfirma trenger det, ikke minst fordi vi gjennom å ha engasjerte og dyktige medarbeidere blir bedre advokater. Det er viktig å kunne se perspektiver utenfor forretningsjusen. Det opplever vi at Fride gjør. Vi er utrolig stolte av samar-

beidet og vi ønsker Fride og Barnas jurist, Barnas økonom og Gatejuristen lykke til videre, sa Asbjørnsen.

– En stor ressurs

I begrunnelsen for prisen heter det at Fride Wirak med sin trygge og imøtekommende væremåte har skapt gode relasjoner med klientene og bidratt til at noen av samfunnets mest sårbare har våget å fortelle åpent om sine utfordringer.

«I løpet av sin tid som frivillig har Fride vist stor interesse for faglig utvikling, har opparbeidet seg en bred kompetanse på mange rettsområder og er i dag en stor ressurs for mange andre frivillige», heter det i begrunnelsen.

Og videre:

«I tillegg til rettshjelsarbeidet har Fride vært en aktiv bidragsyter til utviklingen av Gatejuristen Innlandet,

Gatejuristen Stavanger og Barnas Jurist. Hun har vist seg som en dyktig organisator. Fride har også vært en engasjert formidler av sine erfaringer med kostnadseffektive frivillighetsmodeller. Hennes engasjement og formidlingsevne har bidratt til å inspirere alle landets gatejuristkontorer til forsterket fokus på potensialet som ligger i å stimulere til frivillighet blant jurister, advokater og jusstudenter».

– Årlig behandler Gatejuristens 150 frivillige om lag 3000 saker i de 15 byene der vi er til stede. Frivillige jurister, advokater, jusstudenter, økonomer, økonomistudenter og sosialfagstudenter er bærebjelken i vår virksomhet. Vi tilbyr grundig opplæring, oppfølging og kvalitetssikring, men det er våre dyktige og dedikerte frivillige som gjør at vi får veldig mye retts hjelp ut av hver krone, sier Cathrine Moksness, leder av Gatejuristen.

Pakistanske jurister etterlyser internasjonal innsats mot forfølgelse av minoriteter

Pakistan har religionsfrihet. Like fullt opplever kristne og andre religiøse minoritetsgrupper i landet en økende grad av angrep, forfølgelse og mangel på rettsvern forteller de pakistanske advokatene Katherine Sapna og Asher Sarfraz. Nylig besøkte de Norge.

Tekst: Tore Letvik

Sapna og Sarfraz besøkte Oslo for å delta på et seminar om menneskerettighetene i Pakistan, i regi av Kristen Koalisjon Norge. Juristkontakt møtte de to. Advokatene hadde et urovekkende budskap.

– Forfølgelsen av kristne øker i vårt hjemland og den gjennomføres på mange ulike måter. Hvert år blir fler enn tusen unge jenter fra kristne familier bortført, tvunget til å konvertere til islam og tvangsgiftet med muslimske menn i Pakistan. Mange voldtas og utsettes for andre grove overgrep. Gjennom bruk av blasfemi-

lovene legitimeres også drap på kristne og andre religiøse minoritetsgrupper, sier Sapna og Sarfraz.

Nå ber de Norge, og vestlige regjeringer, om hjelp. Gjennom den ikke-statlige, ideelle organisasjonen Christians True Spirit (CTS) driver de to advokatene aktiv hjelp overfor minoriteter som rammes av forfølgelse i hjemlandet. Organisasjonen har team som reiser ut for å finne jenter som blir bortført. Noen ganger lykkes de. Andre ganger ikke. Og i de tilfellene de finner jentene, må de bringes til boliger på skjult adresse, da det som regel vil være for farlig for dem å returnere til sine hjem.

Alvorlige angrep

Advokatene mener å ha registrert en stadig mer negativ trend når det gjelder hva kristne, sikher, anglikanere og hinduer utsettes for i Pakistan.

– Om én person beskyldes for å ha krenket koranen, rammes hele samfunn av hevn. Det utstedes fatwaer, som legitimerer at en person kan drepes etter påstand om spotting av koranen og profeten. Hus settes fyr på. Kirker brennes ned til grunnen, sier Sapna som forteller at kristne ikke bare opplever bortføring

og fysiske overgrep, men at de lever som annen rangs borgere. Sapna forteller at forfølgelsen ble merkbart verre etter 11. september 2001.

De siste årene har verdenssamfunnet fått stadig flere nyheter om både rene terrorangrep og angrep som skal ha båret preg av mobbing og hevn. I mars 2013 ble en kristen sanitærarbeider beskyldt for blasfemi i Lahore i Pakistan. Anklagen gikk ut på at han hadde spottet profeten Muhammad. Som en følge av anklagen gikk rasende menneskemengder til angrep på det kristne samfunnet han tilhørte. 178 hus ble brent vandalisert og brent ned, sier Sapna som selv bor i Lahore og utfører sitt arbeid som advokat og en av lederne i CTS.

Advokat Katherine Sapna og Asher Sarfraz mener det internasjonale samfunnet må øve mer press på Pakistan for å stanse overgrepene mot religiøse minoriteter der.

– Vi mener det internasjonale samfunnet må ta i bruk pressmidler gjennom begrensning av handel eller andre økonomiske straffetiltak dersom situasjonen fortsetter, sier Sarfraz.

På grunn av sitt arbeid ble han utsett for så sterke trusler i sitt hjemland

– Vi ber vestlige regjeringer legge press på pakistanske myndigheter, sier advokatene Katherine Sapna og Asher Sarfraz, her under sitt Oslo-besøk nylig. (Foto: Tore Letvik)

at han måtte flytte, og bor nå i Tyskland men fortsetter kampen for religiøse minoriteters rettigheter i Pakistan derfra.

Høyre ble utfordret

Den norske regjeringen ble i juni 2014 ble utfordret i Stortinget på hva den vil gjøre for å bedre situasjonen for kristne i Pakistan. Stortingsrepresentant Hans Olav Syversen (KrF) skrev, i et spørsmål til utenriksminister Børge Brende (H), følgende om kristne pakistanere i Pakistan:

– Deres situasjon er svært vanskelig med trakassering, manglende rettsikkerhet, vilkårlige arrestasjoner og diskriminering på bakgrunn av deres

tro. Blasfemibestemmelsen i pakistansk lovgivning er en særlig utfordring. Hva kan og vil Norge gjøre bilateralt og internasjonalt for å bidra til en bedre situasjon for denne minoriteten i Pakistan?

Utenriksministeren bekreftet den urovekkende utviklingen:

«Minoriteter i Pakistan er blitt mer utsatt for diskriminering og trakassering. I 2013 ble 583 mennesker drept og 853 skadet i 213 voldelige sekteriske angrep og konfrontasjoner i henhold til årsrapporten fra den anerkjente menneskerettighetsorganisasjonen Human Rights Commission of Pakistan (HRCPP). Til tross for beskyttelse i lovverket for religiøse minoriteter begrenser myndighetene i

praksis religionsfriheten. De mest utsatte religiøse minoritetene og muslimske sektene er: Ahmadiyaer, kristne, hinduer og sjiamuslimer. Angrep og drap på minoriteter etterforskes eller tiltales sjelden, noe som gjør straffrihet stadig vanligere og dermed terskelen for å begå slike drap stadig lavere. Noe diskriminerende lovverk kombinert med myndighetenes manglende oppfølging av lovpålagt tros- og ytringsfrihet bidrar til å fremme, heller enn å motvirke intoleranse, voldelige angrep og drap på utsatte religiøse minoriteter. (...)

Norges ambassade i Islamabad har løpende kontakt med en del kirkesamfunn i Pakistan. Videre har Norge også engasjert seg i prosjekter for religiøs dia-

log, hvor også kristne har vært engasjert. Målet er å redusere diskriminering og forbedre religiøs forståelse i samfunnet. Regjeringen vil fortsatt legge vekt på å støtte menneskerettighetsarbeidet i Pakistan og bidra til å sette fokus på den vanskelige situasjonen for religiøse minoriteter, hvorav kristne er en viktig gruppe.»

Sapna og Sarfraz besøkte Oslo for å delta på et seminar om menneskerettighetene i Pakistan, i regi av Kristen Koalisjon Norge. Juristkontakt møtte de to. Advokatene hadde et urovekkende budskap.

– Forfølgelsen av kristne øker i vårt hjemland og den gjennomføres på mange ulike måter. Hvert år blir fler enn tusen unge jenter fra kristne familier bortført, tvunget til å konvertere til islam og tvangsgiftet med muslimske menn i Pakistan. Mange voldtas og utsettes for andre grove overgrep. Gjennom bruk av blasfemi-lovene legitimeres også drap på kristne og andre religiøse minoritetsgrupper, sier Sapna og Sarfraz.

Nå ber de Norge, og vestlige regjeringer, om hjelp. Gjennom den ikke-statlige, ideelle organisasjonen Christians True Spirit (CTS) driver de to advokatene aktiv hjelp overfor minoriteter som rammes av forfølgelse i hjemlandet. Organisasjonen har team som reiser ut for å finne jenter som blir bortført. Noen ganger lykkes de. Andre ganger ikke. Og i de tilfellene de finner jentene, må de bringes til boliger på skjult adresse, da det som regel vil være for farlig for dem å returnere til sine hjem.

Alvorlige angrep

Advokatene mener å ha registrert en stadig mer negativ trend når det gjelder hva kristne, sikher, anglikanere og hinduer utsettes for i Pakistan.

– Om én person beskyldes for å ha krenket koranen, rammes hele samfunn av hevn. Det utstedes fatwaer, som legitimerer at en person kan drepes etter påstand om spotting av koranen og pro-

feten. Hus settes fyr på. Kirker brennes ned til grunnen, sier Sapna som forteller at kristne ikke bare opplever bortføring og fysiske overgrep, men at de lever som annen rangs borgere. Sapna forteller at forfølgelsen ble merkbart verre etter 11. september 2001.

De siste årene har verdenssamfunnet fått stadig flere nyheter om både rene terrorangrep og angrep som skal ha båret preg av mobbing og hevn. I mars 2013 ble en kristen sanitærarbeider beskyldt for blasfemi i Lahore i Pakistan. Anklagen gikk ut på at han hadde spottet profeten Muhammad. Som en følge av anklagen gikk rasende menneskemengder til angrep på det kristne samfunnet han tilhørte. 178 hus ble brent vandalisert og brent ned, sier Sapna som selv bor i Lahore og utfører sitt arbeid som advokat og en av lederne i CTS.

// Forfølgelsen av kristne øker i vårt hjemland

Advokat Katherine Sapna og Asher Sarfraz mener det internasjonale samfunnet må øve mer press på Pakistan for å stanse overgrepene mot religiøse minoriteter der.

– Vi mener det internasjonale samfunnet må ta i bruk pressmidler gjennom begrensning av handel eller andre økonomiske straffetiltak dersom situasjonen fortsetter, sier Sarfraz.

På grunn av sitt arbeid ble han utsatt for så sterke trusler i sitt hjemland at han måtte flytte, og bor nå i Tyskland men fortsetter kampen for religiøse minoriteters rettigheter i Pakistan derfra.

Høyre ble utfordret

Den norske regjeringen ble i juni 2014 ble utfordret i Stortinget på hva den vil gjøre for å bedre situasjonen for kristne i Pakistan. Stortingsrepre-

sentant Hans Olav Syversen (KrF) skrev, i et spørsmål til utenriksminister Børge Brende (H), følgende om kristne pakistanere i Pakistan:

– Deres situasjon er svært vanskelig med trakassering, manglende rettsikkerhet, vilkårlige arrestasjoner og diskriminering på bakgrunn av deres tro. Blasfemibestemmelsen i pakistansk lovgivning er en særlig utfordring. Hva kan og vil Norge gjøre bilateralt og internasjonalt for å bidra til en bedre situasjon for denne minoriteten i Pakistan?

Utenriksministeren bekreftet den urovekkende utviklingen:

«Minoriteter i Pakistan er blitt mer utsatt for diskriminering og trakassering. I 2013 ble 583 mennesker drept og 853 skadet i 213 voldelige sekterske angrep og konfrontasjoner i henhold til årsrapporten fra den anerkjente menneskerettighetsorganisasjonen Human Rights Commission of Pakistan (HRCP). Til tross for beskyttelse i lovverket for religiøse minoriteter begrenser myndighetene i praksis religionsfriheten. De mest utsatte religiøse minoritetene og muslimske sektene er: Ahmadiyaer, kristne, hinduer og sjiamuslimer. Angrep og drap på minoriteter etterforskes eller tiltales sjelden, noe som gjør straffrihet stadig vanligere og dermed terskelen for å begå slike drap stadig lavere. Noe diskriminerende lovverk kombinert med myndighetenes manglende oppfølging av lovpålagt tros- og ytringsfrihet bidrar til å fremme, heller enn å motvirke intoleranse, voldelige angrep og drap på utsatte religiøse minoriteter. (...)»

Norges ambassade i Islamabad har løpende kontakt med en del kirkesamfunn i Pakistan. Videre har Norge også engasjert seg i prosjekter for religiøs dialog, hvor også kristne har vært engasjert. Målet er å redusere diskriminering og forbedre religiøs forståelse i samfunnet. Regjeringen vil fortsatt legge vekt på å støtte menneskerettighetsarbeidet i Pakistan og bidra til å sette fokus på den vanskelige situasjonen for religiøse minoriteter, hvorav kristne er en viktig gruppe.»

Dansk initiativ til ny etterforskning av Scandinavian Star

Norsk politi og Stortingets granskingskommisjon har etterforsket og undersøkt, men ikke funnet svaret på hvem som tente på passasjerskipet Scandinavian Star i 1990, og hvorfor brannen ble startet. Nå tas det initiativ i Danmark for å få gjennomført flere undersøkelser.

Tekst: Tore Letvik

Det danske partiet Enhedslisten mener at danske myndigheter bør gjenoppta etterforskningen av brannen på Scandinavian Star. Venstreorienterte Enhedslisten har varslet at det vil ha justisministeren til å gi en redegjørelse i Folketinget om hva regjeringen vil gjøre for å få en grundig undersøkelse av eier- og forsikringsforholdene rundt Scandinavian Star, skriver den danske avisen Politiken.

Kravet fra Enhedslisten kom dagen etter at avisen skrev at eierkretsen bak skipet fikk fordoblet forsikringssummen av skipet, uten at det daværende forsikringsselskapet Fjerde Sø undersøkte hvor mye skipet var verdt.

– Det blir mer og mer uforståelig hvorfor denne type opplysninger ikke er et resultat av myndighetenes arbeid, sier Søren Søndergaard, som sitter i Folketingets justiskomite for Enhedslisten.

Ifølge Politiken ba eierne Fjerde Sø om at skipet skulle forsikres for 24 millioner dollar, noe som var dobbelt så mye som en tidligere forsikring i et annet selskap. Uten å sjekke skipets verdi, skal Fjerde Sø har utstedt en polise på beløpet.

Etter at norske forsøk på å finne svaret på brannmysteriet Scandinavian Star ikke har gitt klare resultater tas det nå et initiativ fra dansk hold for å få gjennomført flere undersøkelser. (Foto: Finn E. Strømberg / Aftenposten)

Ifølge avisen har mannen som underskrev polisen, Jesper Aaby, forklart norsk politi at han ikke satte spørsmål ved forsikringssummens størrelse fordi han antok at rederiet hadde størst innsikt i skipets verdi.

Henlagt

En ny etterforskning av brannen ble iverksatt av norske myndigheter i 2014, men den ble henlagt av politiet i 2016 som følge av mangel på bevis. Etterforskningen skulle avklare om de mange brannene om bord var påsatt og undersøke mistanker om forsikringssvindel.

Aabys forklaring ble ifølge Politiken ikke nevnt i norsk politis avsluttende rapport i 2016.

159 mennesker omkom om bord i fergen, som var på vei fra Oslo til Fre-

derikshavn da brannen brøt ut 6. april 1990.

Stortinget i Norge opprettet i mai 2015 en uavhengig granskingskommisjon som i juni i år leverte sin rapport. Kommisjonen støtter politiet i at det ikke finnes bevis for sabotasje eller økonomisk motivert brannstiftelse på «Scandinavian Star».

– Politiet har ikke funnet tekniske bevis som kan bekrefte sabotasjeteoriene, skrev Stortingets granskingskommisjon i sin rapport. Kommisjonen skriver også at det heller ikke finnes opplysninger i etterforskningen som tyder på at forhold ved overdragelsen eller forsikringen av skipet danner grunnlag for økonomisk motivert brannstiftelse.

Før robotene kommer og tar oss

Alle snakker om digitalisering, men de færreste forstår rekkevidden av hva de snakker om. Hva den vil bety for arbeidssituasjonen vår i årene fremover, har vi altfor lite kunnskap om. Det eneste vi kan ta for gitt, er at samfunnet, og dermed jobbene våre, stadig blir mer digitalisert. Mange hevder likevel at dette bør vekke vel så mye håp som uro.

Bruk av digitalt verktøy er ikke noe nytt på arbeidsplasser med jurister i staben. Skatteetaten har allerede i flere år forenklet og automatisert utfylling, innlevering og behandling av selvangivelsen vår. I svenske Sundsvall sitter over 20 kunderådgivere hos SEB Pension & Försäkring og holder digitale møter med kunder over hele Sverige – som et supplement til fysiske møter. Kundene er svært fornøyde.

Advokatfirmaer i hele Skandinavia driver allerede utprøving av roboter og digital automatisering. Det er særlig funksjoner som research og sammenligning som er under utvikling og testing. Dette vil på sikt innebære en kraftig effektivisering, særlig blant junioradvokater og assistenter.

I dag er det avanserte databaser og stadig ny programvare som gjelder. Reell kunstig intelligens som kan gi skønnsvurderinger og råd i den juridiske verden er ikke tilgjengelig ennå, men ventes å kunne tas i bruk om få år.

Forskning og utvikling på digitalisering av juridiske arbeidsprosesser drives fram av økonomisk gevinst, akkurat som for andre utdanningsgrupper. Dette kan innebære bedre utnyttelse av ressursene, så vel som direkte innsparinger.

Accenture i samarbeid med Verdens økonomiske forum presenterte under Arendalsuka en rapport som hva norske offentlige etater taper på å være digitale sinker. Bare NAV, Skatteetaten, Statens vegvesen og Politi- og lensmannsetaten ville sammenlagt redusere de årlige driftskostnadene med 65 milliarder ved å utnytte mulighetene med digitalisering.

Er det grunn for oss jurister til å frykte for jobbene våre? En jurist som skriver avhandling på den svenske tekniske høyskolen Chalmers, har forsket seg frem til at det heller blir flere juristarbeidsplasser enn færre som følge av digitaliseringen. Hun sier til bladet Karriär at enkle og standardiserte oppgaver nok vil forsvinne. Men samfunnet blir stadig mer komplisert og regelstyrt, noe som vil gi flere og mer avanserte juristoppgaver.

I advokatbransjen vil dette kreve nye forretningsmodeller. Tradisjonell timefakturerings vil kanskje måtte erstattes av en form for abonnementsfinansiering, tror forskeren fra Chalmers.

Du trenger ikke være teknolog for å se at denne utviklingen krever mer kompetanse, både på ledernivå og hos hver og en av oss. En undersøkelse vår danske søsterorganisasjon DJØF nylig gjorde blant ledere og medarbeidere i offentlig og privat sektor, viser at alle grupper ser behovet for oppdatert kompetanse. Men under halvparten av bedriftene og offentlige virksomheter hadde planer eller dedikerte ressurser for kompetanseutvikling innenfor digitalisering.

Hvis dette er situasjonen også i vårt land, noe som er min gjetning, må mange brette opp ermene. Litt fort.

Som arbeidstakerorganisasjon skal Juristforbundet arbeide for å styrke medlemmenes konkurransekraft og posisjon på arbeidsmarkedet i årene framover. Da må vi forholde oss til så vel digitalisering som andre utviklingstrekk. Dette kan innebære at vi bør gå direkte inn med tiltak, ikke minst i privat sektor, for å sikre at alle aktører forblir konkurransedyktige og fortsatt kan utnytte våre medlemmers unike kompetanse.

Vi må bygge kunnskap og dele kunnskap med medlemmene. Vi må analysere utviklingen, søke råd der kunnskap finnes og legge til rette for medlemmenes posisjonering mot framtiden. Dette krever store ressurser, men jeg er overbevist om at Juristforbundet må prioritere dette. Allerede i neste års budsjett.

*Curt A. Lier,
president i Juristforbundet*

Rettssikkerheten til asylsøkere står på spill

Regjeringen fortsetter å stramme inn asylsøkeres rettigheter på nye måter. I et høringsnotat fra juni 2017 foreslår Justisdepartementet å fjerne retten til særskilt forhåndsvarsel ved avslag på asylsøknad og å redusere antall timer fritt rettsråd. Bakgrunnen for forslaget er at Justisdepartementet tror det vil føre til flere frivillige returer. Jussbuss mener at disse forslagene vil svekke rettssikkerheten til asylsøkere.

Ingen forhåndsvarsel – ingen kontradiksjon

I et endringsforslag til utlendingsforskriften foreslår Justisdepartementet at utlendinger som har oversittet utreise- fristen etter endelig avslag på asylsøknaden ikke lenger skal få individualiserte forhåndsvarsler. Departementet vil i stedet gi generelle forhåndsvarsler i vedtakene til alle som får avslag.

Asylsøkere som det er grunnlag for å utvise har i dag krav på et individualisert forhåndsvarsel før utvisningsvedtaket blir truffet. De omfattes av kontradiksjons- og varslingsretten etter forvaltningsloven § 16, og bestemmelsen sikrer en part i utvisningssaken rett til å bli hørt. I tillegg er sjansen for at et riktig utvisningsvedtak blir truffet høyere dersom kontradiksjonsretten er ivarettatt fordi man får belyst saken grundigere. Dette er et grunnleggende forvaltningsrettslig prinsipp som ikke kan fravikes ved å endre utlendingsforskriften.

Det vil bli vanskelig for utlendingen å imøtegå forvaltningens argumenter når det kun gis et generelt forhåndsvarsel. Poenget med å svare på forhåndsvarselet faller bort når forholdet som begrunner en eventuell utvisning ikke har inntrådt. Med det nye forslaget får forvaltningen myndighet til å treffe utvisningsvedtak før de har hørt utlendingens side av saken.

Forvaltningen må ta hensyn til både

Mitra Zarabi

asylsøkeren og asylsøkerens familie

Justisdepartementet neglisjerer forholdsmessighetsvurderingen forvaltningen er pålagt å vurdere før et utvisningsvedtak. Etter utlendingsloven § 66 skal en utlending som har oversittet utreisefristen kun utvises dersom det ikke vil være uforholdsmessig. Forvaltningen skal i denne vurderingen ta hensyn til både asylsøkeren selv og asylsøkerens familie. En uheldig konsekvens av forslaget er at forhåndsvarselet ikke lenger innbyr asylsøkeren til å gi relevant informasjon for saken. Forslaget kan derfor medføre at forvaltningens forholdsmessighetsvurdering blir mangelfull.

Fra 4 til 3 timer rettshjelp

Justisdepartementet vil også endre stykkprisforskriften ved å fjerne retten til fritt rettsråd fra forhåndsvarselstadiet til klageomgangen. Antall timer skal reduseres fra fire til tre timer. Dette innebærer at advokaten i saken kun vil få tre timer til å skrive klage på et utvisningsvedtak. Jussbuss erfarer at dagens ordning med fire timer rettshjelp på et så komplekst rettsområde er langt fra tilstrekkelig. Å redusere dette til tre timer er uforvarlig, særlig med tanke på hvor inngripende en utvisning er.

Inkriminering og stigmatisering av asylsøkere

Etter utlendingsloven kan utlendinger kun utvises dersom de har brutt

utlendingsloven eller straffeloven. Departementets forslag innebærer at det automatisk vil bli opprettet utvisningssak mot asylsøkeren etter endelig avslag, selv uten at loven er brutt. Dette vil føre til en unødvendig inkriminering av utlendinger, og det er krittikverdig at asylsøkere skal forhåndsvarsles om utvisning på grunn av potensielle brudd på loven.

Effektivitet på bekostning av rettssikkerhet

Justisdepartementet tror de nye forslagene vil føre til flere frivillige og raskere returer. Hadde utvisning vært nødvendig for å kunne uttransportere en utlending uten oppholdstillatelse kunne forslaget kanskje hatt en effekt, men slik er det ikke. Manglende oppholdstillatelse er nok til å uttransportere en utlending. Departementets forslag er derfor helt unødvendig for å oppnå formålet.

Hensynet til effektivitet ivaretas ved å sikre kontradiksjon og rettshjelp allerede ved forhåndsvarsel. På denne måten blir saken godt opplyst på et tidlig tidspunkt, og dette kan spare forvaltningen for arbeid i etterkant. Det kan også tenkes at utlendinger trener utreisen til de har fått et utvisningsvedtak, dersom rettshjelpen flyttes til klageomgangen. Forslaget vil derfor kunne virke mot sin hensikt.

Det har vært for lite fokus på reell innvandrings- og integreringspolitikk i valgkampen. Nå har regjeringen fått fire nye år, men det er på tide å innse at politikken og de hyppige endringsforslagene verken gir gagnar forvaltningen selv eller enkeltindividene det gjelder. Jussbuss har svart på høringen som hadde frist 15. september. Høringsnotatet og Jussbuss sitt høringssvar kan leses på regjeringens nettsider.

Mitra Zarabi, Jussbuss

Helene Dorans,
advokat

Rikke C. Ringsrød,
fagsjef lønns- og
arbeidsvilkår

Råd og bistand fra Juristforbundet

Juristforbundet tilbyr sine medlemmer juridisk rådgivning og bistand innenfor arbeidsrettslige spørsmål. Kommer du som medlem i en vanskelig situasjon på arbeidsplassen, er det bare å kontakte Juristforbundets advokater.

Kontakt

Sentralbord: 40 00 24 25
advokat@juristforbundet.no

Styrking av varslingsbestemmelsene

1. juli 2017 trådte nye bestemmelser om varsling i kraft. Lovendringen er ment å styrke varslervernet ytterligere, og tydeliggjør at varsling både er lovlig og ønsket.

De nye bestemmelsene er utarbeidet med utgangspunkt i FAFO rapporten fra 2016 om varsling og yttringsfrihet. Et av funnen fra FAFO undersøkelsen var blant annet at tydelige varslingsrutiner på arbeidsplassen var avgjørende for et godt varslingsklima. Videre fremholdt FAFO behovet for å utvide varslervernet til å også omfatte innleide arbeidstakere.

Reglene om varsling er nå samlet i et nytt kapittel 2A i arbeidsmiljøloven, som er ment å synliggjøre regelverket, samt å gjøre det mer brukervennlig. I denne artikkelen gis det en oversikt over endringene i regelverket.

Utvidelse av varslervernet

Som nevnt innledningsvis er kretsen av arbeidstakere som gis rett til å varsle utvidet til også å omfatte innleide arbeidstakere, jf. aml. § 2 A-1 (1). Den innleide arbeidstaker har nå rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten de er innleid hos. Med innleid arbeidstaker menes i denne sammenheng arbeidstaker som kommer fra bemanningsforetak eller andre virksomheter som ikke har til formål å drive utleie, jf. aml. § 14-12 og § 14-13. Vernet mot gjengjeldelse gjelder tilsvarende for den innleide arbeidstaker. Gjengjeldelsesforbudet gjelder kun hvor fremgangsmåten er forsvarlig, jf. aml. § 2 A1 (2).

Varslingsrutiner og krav til innholdet i disse

Forut for lovendringen var det tilstrekkelig at arbeidsgiver foretok en skjønnsmessig vurdering av behovet for varslingsrutiner i virksomheten. Etter lovendringen påhviler det

nå en plikt for alle virksomheter med fem eller flere ansatte å ha rutiner for varsling av kritikkverdige forhold, jf. aml. § 2 A-3 (2). Innleid arbeidskraft skal tas med i beregningen av antall arbeidstakere som jevnlig syssettes i virksomheten. Kravet fører til at mange arbeidsgivere må oppdatere varslingsrutinene sine eller etablere nye dersom man i dag ikke har dette.

Varslingsrutinene skal være skriftlige og utarbeides i samarbeid mellom arbeidsgiver og de tillitsvalgte. Rutinene skal etter aml. § 2 A-3 (5) minimum inneholde:

- en oppfordring til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten
- hvordan det kan varsles og hvem det kan varsles til
- fremgangsmåten for mottak, behandling og oppfølging av varsleren. Det innebærer at det skal fremgå av rutinene hvordan et varsel vil bli behandlet og hvem i virksomheten som vil behandle varselet.

Arbeidstakers fremgangsmåte ved varsling skal fremdeles være forsvarlig, jf. aml. § 2 A-1 (2). Varsling i henhold til virksomhetens varslingsrutiner vil alltid være forsvarlig. For en nærmere redegjørelse av forsvarlighetskravet, se Juristforbundets varslingsveileder.

Rutinene skal være lett tilgjengelig for alle arbeidstakere i virksomheten. Kravet til tilgjengelighet innebærer ikke at arbeidsgiver aktivt skal sørge for å gjøre disse kjent for alle ansatte. Det er tilstrekkelig at rutinene inntas i personalreglementet, på virksomhetens nettsider eller annet egnet sted.

Anonymitet ved varsling til offentlig myndighet
Forskning viser at måten varsling håndteres på, herunder hvordan en varslers blir møtt av arbeidsgiver når det varsles, ofte er avgjørende for sakens utfall.

Varsling til eksterne aktører innebærer for varsleren en større risiko for represalier fra egen arbeidsgiver. Av hensyn til varsleren

er det nå innført taushetsplikt for mottakerorganet i de tilfeller der det varsles til tilsynsmyndigheter og andre offentlige myndigheter, jf. aml. § 2 A-4 (1). Formålet med bestemmelsen er å gjøre det tryggere å varsle til ekstern aktør.

Tilsynsmyndigheter og andre offentlige myndigheter som mottar varsler, plikter å hindre at andre enn de som arbeider med saken får kjennskap til varslers navn eller andre identifiserende opplysninger. Det innebærer at partene i en varslersak,

inkludert arbeidsgiveren, ikke har rett til å få vite varslers identitet når det er varslet til offentlige myndigheter.

Har du spørsmål knyttet til varslingsbestemmelsene kan Juristforbundets Advokatkontor kontaktes.

En takk til våre viktige tillitsvalgte

Etter sommerferien har sekretariatet gjennomført mange kurs og konferanser med våre tillitsvalgte i både privat og offentlig sektor. Kursdeltakelse er en fin arena for å møte våre mange engasjerte tillitsvalgte. Vi er imponert over innsatsen som legges ned og stolte av våre flotte representanter der ute på store og små arbeidsplasser.

Arbeidet med lønnsforhandlinger

I stat og kommuner er fokuset nå rettet mot de lokale lønnsforhandlingene som skal gjennomføres i løpet av høsten. Kurs og konferanser skal sette våre tillitsvalgte i stand til å utføre forhandlingene på best mulig vis ved å kjenne seg trygge på avtaler og prosesser. Avtalene i stat og kommune legger en betydelig del av forhandlingsarbeidet ut til det enkelte forhandlingssted, og våre tillitsvalgte får et større ansvar for lønnsutviklingen til våre medlemmer. Mange kjenner nok på det ansvaret, og noen er kanskje også usikre på hvordan avtalene skal forvaltes sett opp mot Juristforbundets og Akademikernes lønnspolitikk.

Det er viktig å understreke at virkemidlene som er til rådighet i årets

forhandlinger innebærer bruk av individuelle tillegg, men også mulighet for generelle tillegg og for gruppetillegg. Når all lønnsdannelse skal skje lokalt, skal den tillitsvalgte ivareta alle medlemmer. Den tillitsvalgte må i større grad enn tidligere sørge for at alle medlemmer får en lønnsutvikling. Lønnsforhandlingene skjer imidlertid ikke kun ved de årlige lokale forhandlingene. Det er viktig å benytte alle muligheter for lønnsutvikling – ved jobbskifter, fra midlertidighet til fast stilling, særskilte forhandlinger og innenfor de først 12 månedene etter ansettelse (stat). Gjennom gode forberedelser, godt samarbeid med andre Akademiker-foreninger og tydelighet overfor arbeidsgiver, er vi sikre på at det gjøres godt tillitsvalgtarbeid for å gi våre medlemmer en best mulig lønnsutvikling.

Lykke til i høstens forhandlinger til alle våre tillitsvalgte!

Omstillinger

Omstillingsarbeid tar en stadig større andel av de tillitsvalgtes fokus. Mange tillitsvalgte opplever å havne i en situasjon hvor politikere vedtar å slå sammen eller flytte arbeidsplassen, og den tillitsvalgte skal plutselig skal stå i front for sine medlemmer for å ivareta deres interesser. Den tillitsvalgte skal bidra til å finne gode løsninger i en uavklart situasjon preget av usikker-

het, frustrasjon og sinne blant medlemmene. Det å være en konstruktiv, saklig og tydelig representant på vegne av medlemsgruppen, kan være svært krevende. Juristforbundet alene, og i samarbeid med Akademikerne, arrangerer kurs i omstilling og endringsprosesser. Vi erfarer at våre tillitsvalgte også på dette feltet gjør en imponerende innsats.

Tusen takk!

Juristforbundet vil benytte denne spalten til å takke de mange hundre tillitsvalgte som bidrar til at medlemmer i offentlig og privat sektor blir ivaretatt. Husk at dette er tillitsvalgte som står på og engasjerer seg i tillitsverv, i tillegg til sine ordinære jobber hvor det også kreves rask levering og resultater.

Og til våre medlemmer som ikke er tillitsvalgte – husk å gi din tillitsvalgt tilbakemelding om at du setter pris på den jobben de gjør for å ivareta deg og dine interesser i arbeidshverdagen!

Her finner du både de juridiske fagartiklene og meningsytringer / debatt om jus, politikk og samfunn. Juristkontakt oppfordrer alle lesere til å delta. Enten du ønsker å dele en fagartikkel med andre eller du har en mening å ytre. Både små og store temaer er interessante. Send gjerne med et foto av deg selv. Juristkontakt tar forbehold om at svært lange innlegg må forkortes.

Innlegg sendes med e-post til omg@juristkontakt.no

Valgprosess

Demokrati og rettssikkerhet i Juristforbundet

■ Av Jørn H. Hammer, styreleder i Juristforbundet – Privat

Medlemsdemokratiet i Juristforbundet er gammeldags. Det er preget av metoder som var tilgjengelig i forrige årtusen. I dag kommuniserer vi enkelt og hurtig, og nødvendig informasjon for gode og begrunnede beslutninger er lett tilgjengelig.

Medlemmene i Juristforbundet har alle masternivå, og som jurister er vi særlig trent til å ta stilling til saker basert på skriftlig fremstilling. Alle stemmeberettigede medlemmer har tilgang til nettet. Det er superenkelt å gjennomføre et elektronisk hemmelig urnevalg hvor alle har en reell sjanse til å delta med sin stemme.

Demokrati betyr at alle i prinsippet skal ha like mye å si. Like formelle rettigheter fører ikke uten videre til reell politisk likhet. De aktive har større innflytelse enn de passive, men de aktive er uten politisk legitimitet om ikke de passive gis reell adgang til å stemme ved valg. Det er sånn sam-

– Jeg arbeider for å etablere elektroniske urnevalg hvor alle reelt sett kan stemme, skriver Jørn H. Hammer, leder for Juristforbundet – Privat.

spillet i en levende organisasjon må være.

Presidenten gjentar i forrige Juristkontakt høyt og tydelig at han er imot å åpne for slike valg. Medlemmene skal fortsatt henvises til å være et bes-

temt sted langt borte og/eller til et gitt kort tidspunkt for å kunne utøve sin basale rett til å stemme og/eller at stemmemakten kumulerer oppover i et flerleddet organisasjonsdemokrati med liten åpenhet og involvering.

Juristforbundet har et stort demokratiproblem og omdømmeproblem som på ingen måte kan forenes med ønsket posisjon i samfunnet som den fremste bærer av rettssikkerhetsfanen. Jeg arbeider for å etablere elektroniske urnevalg hvor alle reelt sett kan stemme; ja som tvungen løsning for alle organisasjonsenheter i Juristforbundet som har 30 eller flere stemmeberettigede eller de stemmeberettigede er spredd over stor avstand.

Det hele er superenkelt. Kandidatene kan lett presenteres i ord, bilder og filmsnutt. Alle får i prinsippet like mye å si. Hemmelig valg motvirker uønsket påvirkning og sikrer frie valg. Det øker legitimiteten til de aktive. Og det svekker pampevelde. Det er på høy tid at Juristforbundet tar grep, og sikrer at basale rettigheter som stemmerett er en realitet. I rettssikkerhetens navn.

Medlemskap i Juristforbundet

Flere medlemmer – felles ansvar

■ Av Jon Ole Whist, styremedlem i Juristforbundet – Privat

Organisasjonsgraden i Norge synker, også blant jurister, og særlig i privat sektor. Det er en utvikling vi – som forbund – må gjøre en felles innsats for å snu.

Jeg meldte meg inn i Juristforbundet i studietiden. Jeg har stort sett jobbet i privat sektor. Jeg er medlem av forbundet, og jeg kommer til å fortsette å være medlem. Jeg er jurist!

Juristforbundet samler oss under en profesjonsparaply. Det er vi som eier jussen, akkurat som vi følte vi gjorde det i studietiden. Enten det var på lesesalen, fra tidlig morgen, til sen kveld, bøyd over tjukke bøker, fem år i strekk... Eller det var på de harde benkene i auditorier, der engasjerte doktorgradsstipendiater manuduserte, mens vi kjente på eksamensangsten. Vi hadde et juridisk fellesskap! Det var jusstudentene, og så var det de andre studentene...

Etter eksamen har vi gått hver våre veier, og på hvert vårt hold kjemper vi for rettssikkerheten i Norge – vi fremmer rett, og hindrer urett. Vi er alle jurister – uavhengig av hvor vi jobber.

Om du er dommer, seniorrådgiver, forretningsadvokat eller rettshjelper, så bruker du den juridiske metoden, det er det vi lærer i studiet, og det er vår felles plattform, og vi har et felles ansvar for å hegne om rettsstaten som ramme rundt norske borgeres hverdag.

Legeforeningen samler legeprofesjonens ulike disipliner, og har nesten 100 % oppslutning. Juristforbundet er vår profesjonsforening, og samler de juridiske disiplinene, men vi er ikke i nærheten av 100 % oppslutning, dessverre. På den positive siden har vi en god mulighet for medlemsvekst!

Og medlemsveksten må du stå for! Det er du som må verve juristkollegaer inn i medlemsmassen. Uansett hvor du er ansatt, og uansett hvilke oppgaver du ivaretar, så er du en ambassadør for juristfellesskapet.

Det er juristfellesskapet som må ta et felles ansvar for å fremme juris-

tenes standing i samfunnet og i samfunnsdebatten. Standing gir status for juristprofesjonen, og det er status som gir grunnlag for god lønn – i alle sektorer.

Juristforbundet etablerte Juristenes utdanningssenter, og lot Advokatforeningen få delta da de spurte om det. JUS er den fremste leverandøren av videreutdanning og faglig påfyll for juristprofesjonen. Medlemmer får rabatt, både som medlem av Juristforbundet og Advokatforeningen, men mens Advokatforeningen kun har advokatenes ve og vel for øyet, tar Juristforbundet et helhetsansvar for juristprofesjonen.

Vi, juristprofesjonens medlemmer, må alle engasjere oss. Vi må alle ta del i arbeidet med å bygge juristenes standing for fremtiden, og hegne om rettsstaten.

Du kan gjøre en innsats allerede i dag. Finn en juristkollega, spør om vedkommende er medlem, og hvis svaret er nei? Still da ikke bare spørsmålet om vedkommende vil bli medlem. Spør om vedkommende har en god grunn til å velge å stå utenfor!

**Uansett hvor du
er ansatt, og uansett hvilke
oppgaver du ivaretar,
så er du en ambassadør for
juristfellesskapet**

Karriere oppover, nedover eller til siden?

Hva vil det si å gjøre karriere? Er det å finne ut hvor langt du kan komme? Hvor mye du kan tjene? Hvor mange du kan lede? Hvor kjent og anerkjent du kan bli? Hvilken tittel du har eller kan få? Hvor du jobber? Hva du jobber med? Ordet karriere kan oversettes med løpebane. Ja, om en skal løpe eller rusle på denne banen er litt opp til hver og en.

Av Inger-Christine Lindstrøm,
karriererådgiver
i Juristforbundet

Alle yrkesaktive har i bunn og grunn en karriere. Noen er mer bevisste og ambisiøse enn andre, men du setter spor etter deg og utretter noe i arbeidslivet uansett. Jobben din preger også andre sider av livet ditt. Selv om det mange ser for seg at en som gjør karriere klatrer oppover i et slags karriere-hierarki er det ikke alltid slik. Noen ganger går en karriere i dybden. Du fordyper deg, blir ekspert og en kapasitet innenfor ditt fagområde. Andre opplever deg som en kapasitet, men selv tenker du kanskje at du bare jobber med noe du interesserer deg for? Graden av selvbevissthet varierer.

Noen har karrierer som vokser i bredden. Du blir allsidig og har erfaring og kompetanse innenfor mange områder. Du har kanskje flere fagområder du behersker godt? Noen karrierer er tilsynelatende godt planlagte, andre karrierer er preget av en god del tilfeldigheter. Det som er mest avgjø-

rende for hvordan karrieren din utvikler seg er ofte ambisjonene dine. Like viktig er troen din på at du kan og vil, og noen ganger at andre tror du kan og vil slik at du får muligheten. Når du får muligheten kommer det an på om du tar den eller ei. Takker du ja eller nei til oppgaven? Tålmodighet, interesse og utholdenhet og en god del arbeidsinnsats ligger som regel også i potten. Noen mener også at en skal ha litt flaks. I det minste være på rett sted til rett tid. Du bør også være bevisst hva du behersker og kan bidra med og sette ord på det.

Det hjelper ofte veldig godt å være genuint interessert i det du holder på med. Noen ganger kommer mulighetene etter få år i arbeidslivet, andre ganger tar det lengre tid. Det finnes mange eksempler på både unge kometkarrierer og såkalte «late bloomers». Det er sjeldent for tidlig og aldri for sent om muligheten dukker opp og du er klar.

Har du noen ganger spurt deg selv hva som er viktig for deg? Hvordan du ønsker at karrieren din skal være? Personlige verdier ligger ofte til grunn for valgene du tar (hvis du velger selv i alle fall) Er du idealist eller materialist? Når opplever du at du har bidratt med noe av betydning? Hva skal til for at du kjenner at du har lyktes med noe? Hvordan vil du helst ha det de timene du tilbringer med jobben? Svarene på disse spørsmålene er høyst individuelle. De vil også være mange endringer gjennom et langt yrkesliv. Noen refleksjoner rundt dette temaet burde alle gjøre.

Har du driv og ambisjoner og andre mener at «du er så opptatt av jobben». Ja, hva så? Det er som regel flott og bra med engasjement. Naturligvis er det alltid er klokt med en viss balanse,

men om forholdene ligger godt til rette er det bare å kjøre på. For noen blir jobben en livsstil som det går an å trives og leve veldig bra med. For andre er det uaktuelt å la jobben få mer plass i livet enn høyst nødvendig.

Det er imidlertid ikke slik at du må ha så sterke følelser for jobben og yrke ditt, og gi den all plass for å lykkes. Det finnes mange eksempler på dyktige yrkesutøvere som ikke ER jobben sin. I perioder av livet er det mange som ikke er så veldig opptatt av karrieren. Noen av disse har da litt dårlig samvittighet fordi de tror at de MÅ være mer ambisiøs. Det går fint an å gjøre en meget god og hederlig innsats selv om en ikke har jobben som hovedinteresse i livet. Tenk på at de fleste har rundt 40 år som yrkesaktive. Det er rom for litt variasjon i tempo og trøkk i et såpass lagt perspektiv?

Det man imidlertid aldri bør gjøre er å sakke akterut faglig. Endringstakten er høy i dag, og faglig og personlig påfyll, vedlikehold og utvikling er viktig for kunnskapsmedarbeidere som jurister er. Husk gammelt jungel-ord: «Dersom du tror du er ferdig utlært er du ikke utlært men ferdig...»

Ha skjer om du IKKE tar imot forfremmelser og avansementer? Er noe galt? Er det nåværende arbeidsgiver som foreslår forfremmelsen kan det noen ganger sende et negativt signal om en ikke tar imot utfordringen med åpne armer. Det er synd. Da er det på tide med en god og åpen dialog og forventningsavstemming.

Er du en av dem som ønsker deg en ny karrierevei? Det krever vanligvis både planlegging og innsats, men mange som har gjort det melder at det er verdt det. Hva er karrieremessig suksess for deg, og hva ønsker du deg videre?

Svekkes domstolenes legitimitet når rettssaker og dommer lukkes?

Det blir i europeiske land stadig vanligere at sivile rettssaker lukkes når de berører rikets sikkerhet. Ofte blir rettssak og dom unntatt offentlighet, også for partene og deres advokater. Men bør ikke slike dommer åpnes når faren for å svekke nasjonal sikkerhet er redusert?

Juristforbundet inviterer til JuristForum:

Dr Lawrence McNamara foredrar over «Opening up closed judgments: balancing secrecy, security and accountability», basert på et forskningsprosjekt han leder.

- Mandag 16. oktober 2017 kl. 17.00-18.30
- Registrering/enkel bevertning fra kl. 16.30
- Høyres Hus, Stortingsgaten 20, Oslo
- Gratis adgang (gebyr ved manglende frammøte)

Dr Lawrence McNamara er visedirektør og seniorforsker ved The Bingham Centre for Rule of Law, rettssikkerhets-senteret på British Institute for International and Comparative Law i London. McNamara holder også foredrag på Rettssikkerhetskonferansen 17. oktober 2017 om det potensielle konfliktområdet mellom domstolenes uavhengighet og presse- og ytringsfriheten. Les mer på www.juristforbundet.no.

Påmelding innen **30. september** på www.juristforbundet.no

@Juristforbundet

@Juristforbundet

Telefon: 40 00 24 25 | arrangement@juristforbundet.no | www.juristforbundet.no

Tone Linn Wærstad

Protecting Muslim Minority Women's Human Rights at Divorce

Avhandlingen undersøker kvinners menneskerettslige beskyttelse ved ekteskaps-avslutning. Fokus rettes mot enkelte deler av muslimsk familierett og tradisjoner og betydningen disse normene får for kvinners skilsmisser i en norsk kontekst.

Et utgangspunkt for de rettslige spørsmål som drøftes er intervjuer med 13 skilte, muslimske innvandrerkvinner i Norge. Diskrimineringsvernet slik det er regulert gjennom menneskerettsloven og dets betydning for norsk internasjonal privatrett og nasjonal rett (herunder familierett, prosessrett, forvaltningsrett og voldgiftsrett) med hensyn til disse spørsmålene er den overordnede problemstillingen for avhandlingen.

Et viktig element i avhandlingen er vurderinger av hvordan den menneskerettslige utviklingen som har vært i norsk rett får betydning for fortolkningen av norske internasjonalt privatretslige regler med hensyn til de rettslige spørsmål som reises i prosjektet.

I prosjektet gjøres også en komparativ analyse ved at erfaringer fra alternativ tvisteløsning basert på religiøs rett i

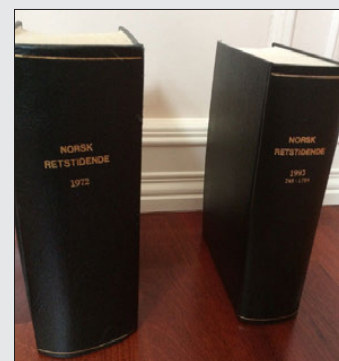
Tone Linn Wærstad

britisk (shariaråd) og canadisk (voldgiftsribunaler) rett brukes som utgangspunkt for å utvikle en bedre rettslig regulering av slik trosbasert tvisteløsning i Norge.

Studiet indikerer at det er statsforpliktelser knyttet til kvinners rett til ikke å bli diskriminert ved skilsmisse, som ikke er tilstrekkelig oppfylt i Norge i dag. Behovet for nye rettslige og praktiske løsninger i å oppfylle muslimske innvandrerkvinner diskrimineringsvern ved skilsmisse understrekes og en bedre tilnærming til feltet foreslås på en rekke ulike felt.

Tone Linn Wærstad ved Institutt for offentlig rett forsvarte sin avhandling for graden Ph.d.: «Protecting Muslim Minority Women's Human Rights at Divorce: Application of the Protection against Discrimination Guarantee in Norwegian Domestic Law, Private International Law and Human Rights Law», 9. november 2015.

Norsk retstidende (1972–1993) – gis bort

Norsk retstidende – innbundet – komplett for perioden fra og med 1972 til og med 1993 gis bort.

Egil Teigen, Nordliveien 16,
1368 Stabekk, tlf.: 920 16 991

NOREGS HØGSTERETT

Høgsterett er den øvste domstolen i landet og har som hovudoppgåve å arbeide for rettsavklaring og rettsutvikling. Høgsterett blir leia av justitiarius. I tillegg har domstolen 19 dommarembete, eitt embete som direktør, ein assisterande direktør, 25 tilsette i juridisk utgreiingseining og om lag 25 administrativt tilsette. Høgsterett held til i Høgsteretts Hus i Oslo.

ASSISTERANDE DIREKTØR OG NESTLEIAR I JURIDISK UTGREIINGSEINING

I Høgsterett er det ledig stilling som assisterande direktør.

Det juridiske og administrative støtteapparatet i Høgsterett blir leia av direktøren. Assisterande direktør er fast representant for direktøren og hjelper direktøren på alle område, mellom anna leing og organisasjonsutvikling, økonomistyring og internasjonalt samarbeid. Assisterande direktør må rekne med å utgreie, eller ha ansvar for utgreiing av juridiske spørsmål som gjeld Høgsterett som institusjon. Arbeidsoppgåvene er krevjande og varierte.

I tillegg til sær god juridisk kompetanse, krev stillinga svært gode leiareigenskapar og administrative evner.

Søkaren må elles ha svært gode samarbeidsevner, god kjennskap til informasjonsteknologi, god evne til å framstille seg munnleg og skriftleg, gode språkkunnskapar og stor arbeidskapasitet. Erfaring frå domstolane vil vere ei føremon.

Stillinga som assisterande direktør er lønna frå 900 000 kroner til 1 180 000 kroner pr. år, alt etter kvalifikasjonar. Ein svært godt kvalifisert person kan rekne med å bli plassert tilsvarande lagdommar.

Ein kan få nærare opplysingar om stillinga ved å kontakte direktør Gunnar Bergby på telefon 22 03 59 02.

I juridisk utgreiingseining i Høgsterett er det ledig stilling som nestleiar.

I den juridiske utgreiingseininga er det ein leiar, to nestleiarar, 20 utgreiarar og to protokollsekretærar. Utgreiingseininga arbeider både for Høgsteretts ankeutval og for avdelingane i Høgsterett, med utgreiing av prosessuelle og materielle spørsmål i saker frå alle rettsområde. Utgreiingseininga har også andre arbeidsoppgåver, både for justitiarius, dommarane og direktøren.

Nestleiarar vil ha både administrative oppgåver og utgreiingsarbeid. Arbeidet byr på varierte, krevjande og spennande utfordringar både fagleg og administrativt. Stillinga krev svært gode juridiske kvalifikasjonar. Ein vil leggje stor vekt på breidda i faglege erfaringar, på evne til å arbeide grundig og effektivt, på leiareigenskapar og på evne til samarbeid. Gode språkkunnskapar og erfaring frå domstolane er ei føremon.

Stillinga som nestleiar er lønna frå 785 000 kroner til 1 130 000 kroner pr. år, alt etter kvalifikasjonar. Ein svært godt kvalifisert person kan rekne med å bli plassert tilsvarande tingrettsdommar.

Ein kan få nærare opplysingar om stillinga ved å kontakte utgreiingsleiar Øistein Aamodt eller nestleiar Birthe Aspehaug Buset på telefon 22 03 59 00.

Det er eit personalpolitisk mål at medarbeidarane skal spegle av folkesetnadsmønsteret generelt – også med omsyn til kjønn og kulturelt mangfald.

Opplysningar om søkjarane kan bli gjort offentlege sjølv om søkjaren har oppmoda om ikkje å bli ført opp på søkjarlista, jf. offentleglova § 25 andre ledd.

Søknadsfristen for begge stillingane er tysdag 24. oktober 2017. Send søknad elektronisk via www.jobbnorge.no

LEDIG OPPDRAG SOM NEMNDSLEDER I TRANSPORTKLAGENEMNDA FOR FLYREISER (FLYKLAGENEMNDA)

Norsk ReiselivsForum er en frittstående og nøytral organisasjon som har ansvaret for sekretariatene til Transportklagenemnda og Pakkereisenemnda.

Arbeidsoppgaver

Nemndsleder er ansvarlig for nemndsbehandlingen fra sakene er forberedt av sekretariatet, og frem til endelig avgjørelse og vedtak er klart. Nemnda benytter web-basert saksbehandlingsverktøy, og avholder møter i sekretariatets lokaler.

Mer info om flere arbeidsoppgaver og nødvendige kvalifikasjoner på www.juristkontakt.no/stillinger

Søknad med CV sendes til abl@reiselivsforum.no innen 15. oktober 2017.

Spørsmål vedrørende stillingen kan rettes til styreleder Espen Bjerkvoll (959 92 463) eller Anne B. Lea, daglig leder i Norsk ReiselivsForum (938 68 941).

Neste
Juristkontakt
kommer
8. november.

**Annonsefrist
27. oktober**

Tlf.: 918 16 012
perolav@07.no

Oslo kommune Næringsetateten

Erfaren jurist søkes

– vil du bidra til et trygt og seriøst uteliv i hovedstaden?

Restaurant og utelivet i Oslo er en vekstbransje som er svært viktig for byen og vi har behov for medarbeidere som ønsker å utvikle seg i takt med nye utfordringer. Hvert år behandler vi rundt 4000 søknader etter serverings- og alkoholloven og vi gjennomfører ca. 4800 salgs- og skjenkekontroller. Vi søker nå etter en erfaren jurist med interesse for Oslos uteliv.

Vi tilbyr

- Faglig utfordrende og spennende arbeidsoppgaver
 - Godt arbeidsmiljø
 - Gode pensjons- låne- og forsikringsordninger
 - Fleksibel arbeidstid
 - Trimrom og takterrasse
 - Kontorer sentralt, like ved Stortinget
 - Lønn etter avtale iht. Oslo kommunes regulativ
- ltr: 42 -54 (541 800 – 677 500)

Se mer om stillingen her – www.oslo.kommune.no

Spørsmål om stillingen rettes til: Gro Gaarder – 471 54 716

Søknadsfrist: 11.10.2017

Når du annonserer
i Juristkontakt blir din
annonse sett av over

21 000
medlemmer

Ring: 918 16 012
eller e-post:
perolav@07.no

NORGES HØYESTERETT

Utredere

I juridisk utredningsenhet er det ledig ett til to vikariater som utreder i ett år, med mulighet for forlengelse og for senere tilsetting i åremål på syv år.

Juridisk utredningsenhet består av 20 utredere i tillegg til leder, to nestledere og to protokollsekretærer. Utredningsenheten arbeider både for Høyesteretts ankeutvalg og for avdelingene i Høyesterett med utredning av prosessuelle og materielle spørsmål i saker fra alle rettsområder innen privatrett, offentlig rett og strafferett.

I tillegg har utredningsenheten oppdrag for justitiarius, dommerne og direktøren.

Stillingen som utreder krever svært gode juridiske kvalifikasjoner, herunder meget gode eksamensresultater. Det vil bli lagt vekt på evne til å kombinere grundighet og effektivitet, på god skriftlig fremstillingsevne og på samarbeidsevner. Gode engelskkunnskaper er en fordel. Nyutdannede jurister kan også søke.

Praksis som utreder i mer enn to år er godkjent som praksis til advokatbevilling.

Stillingen som utreder lønnes ved tiltredelse fra 450 000 til 700 000 kroner (1434 rådgiver/1364 seniorrådgiver), alt etter kvalifikasjoner. Arbeidstiden følger normalarbeidstiden i staten.

Det er et personalpolitisk mål at arbeidsstaben skal gjenspeile befolkningssammensetningen generelt – også når det gjelder kjønn og kulturelt mangfold.

Det gjøres oppmerksom på at opplysninger om søkeren kan bli gjort offentlige selv om søkeren har bedt om ikke å bli ført opp på søkerlisten, jf. offentleglova § 25 andre ledd.

Nærmere opplysninger om stillingene kan fås ved henvendelse til utredningsleder Øistein Aamodt eller nestleder Birthe Aspehaug. Buset på telefon 22 03 59 00.

Søknadsfristen er tirsdag 24. oktober 2017. Søknaden sendes elektronisk via www.jobbnorge.no

jobbnorge.no

STATENS SIVILRETTSFORVALTNING

Statens sivilrettsforvaltning har en bred oppgaveportefølje og forvalter statlige ordninger på tvers av sivil- og strafferetten. Ordningene skal sikre individets rettigheter, rettslikhet og bidra til god rettspleie. Våre arbeidsoppgaver er i stor grad knyttet til behandling av enkelt saker innenfor blant annet områdene vergemål, rettshjelp, erstatning etter strafforfølgning og voldsoffererstatning. Statens sivilrettsforvaltning er også sentral vergemålsmyndighet. Vi har etatsstyringsansvaret for fylkesmennene på områdene vergemål og rettshjelp. Vi har i tillegg etatsstyringsansvaret for Kontoret for voldsoffererstatning. Vi utøver sekretariatsfunksjonen for Den rettsmedisinske kommisjon, Barne sakkyndig kommisjon, Barnevernets tvisteløsningsnemnd, Erstatningsnemnda for voldsofre, Stortingets utvalg for rettfærdighetsvederlag, Kontrollutvalget for kommunikasjonskontroll og Konkursrådet. Statens sivilrettsforvaltning forvalter også garantiordningen for bobehandling ved mistanke om økonomisk kriminalitet samt tilskuddsordningen for spesielle rettshjelpstiltak.

Vi har for tiden om lag 70 medarbeidere og holder til i sentrale lokaler i Oslo og på Hamar.

Vi du være leder med ansvar for fagområder av stor samfunnsmessig betydning?

Avdelingsdirektør

Statens sivilrettsforvaltning søker avdelingsdirektør for den nyopprettede Vergemåls- og rettshjelpsavdelingen.

Statens sivilrettsforvaltning er en organisasjon i utvikling og er for tiden i en omorganiseringsprosess. Vi søker i den forbindelse en engasjert og nytenkende leder som aktivt vil være med å utvikle Statens sivilrettsforvaltning med et særskilt ansvar for fagområdene vergemål og rettshjelp. Vi ønsker oss en samlande leder med god gjennomføringsevne, helhetlig oppgaveforståelse og evne til å se fagområder på tvers.

Spørsmål om stillingen kan rettes til direktør Anne Pauline Jensen, telefon 22 99 13 27/986 55 155 eller assisterende direktør Thomas Laurendz Bornø, telefon 22 99 13 31/920 89 336.

Se fullstendig stillingsannonse på www.sivilrett.no eller www.jobbnorge.no.

Søknadsfrist: 15. oktober 2017.

Nytt om navn

Ansettelses og utnevnelser

Andreassen, Silje, advokat, Arntzen de Besche Advokatfirma AS
Antonsen, Sondre, førstekonsulent, Forbrukerrådet i Stavanger
Arntzen, Anniken Ramse, advokat, Advokatfirmaet Seland Orwall da
Austad, Birgit, advokat, Lier kommune
Baldersheim, Kjetil, advokat, Advokatfirma Wigemyr & Co DA
Bang, Jeanette, rådgiver, Fylkesmannen i Buskerud
Bjerke, Merete Longva, avdelingsleder, Drammen kommune – Byplan
Blakstad, Erica, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Selmer DA
Bogen, Thea Karoline, dommerfullmektig, Aust-Agder tingrett
Brinkmann, Nathalie Helene, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Viken
Brynildsrud, Karsten, høgskolelektor, Høgskolen i Oslo og Akershus – HIOA
Buan, Lars, advokatfullmektig, Advokatfirmaet Wiersholm AS
Bø, Øyvind, juridisk kyndig rettsmedlem, Trygderetten
Davidson, Kristin, førstekonsulent, Konkurransetilsynet
Eriksson, Perny Marie Stokka, førstekonsulent, Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten (Helseklage)
Erstad, Vivian Skaar, Avdelingsdirektør, Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten (Helseklage)
Fauske, Hanne Høyemsvoll, etterforskningsleder, Spesialenheten for politisaker
Furu, Erik Christian, underdirektør, Utenriksdepartementet
Gjefsen, Mari, førstekonsulent, Nærings- og fiskeridepartementet
Gjerde, Hans Kristian, advokat, Advokatfirmaet Eide & Co AS
Hamnes, Benjamin J., advokatfullmektig, Ernst & Young AS
Hegre, Maren Kristine, fagansvarlig, Bergen Eiendomsmegling AS
Hesselberg, Lene, advokatfullmektig, Advokatfirma MNA Kogstad Lunde & Co da
Holmedahl, Bjørnar, seksjonsleder, Østfold kommunerevisjon IKS
Jacobsen, Michael Naas, advokat, Ringsaker kommune – Kommuneadvokaten
Jogerud, Astrid, skattejurist, Skatt Nord – Leknes
Johansen, Eli Cathrine, advokat, Advokat Eli Cathrine Johansen
Johansen, Ørjan Renland, rådgiver, NAV Tromsø
Johnsen, Christopher, utleggsfullmektig, Namsfogden i Oslo
Johnsen, Ian Karl Mills, advokat, Time kommune – Kommuneadvokaten
Johnsen, Lene Fjellstad, dommerfullmektig, Alstahaug tingrett
Jonstad, Margrete, førstekonsulent, Lotteri- og stiftelsestilsynet
Jünge, Lisa-Mari Moen, utreder, Norges Høyesterett
Landmark, Berit, daglig leder, Ski kommune – barnevernvakten
Lauten, Marie Kristine, rådgiver, Brønnøysundregistrene
Lerbakk, Ida, juridisk rådgiver, Kriminalomsorgen Region Nord – Trondheim fengsel
Lian, Marita, jurist, Kriminalomsorgen Region Øst – ND Senter Oslo
Lineikro, Helle Cecilie, advokatfullmektig, Advokatfirma Tøfte DA
Mathiesen, Anja, dommerfullmektig, Bergen tingrett
Mæland, Hanne, advokat, Advokat
Neergaard, Tina Klakegg, advokatfullmektig, Boligbyggelaget USBL

Nilsen, Einar Georg, rådgiver, Hvaler kommune
Nilsen, Sølvi Alice, jurist/rådgiver, NAV Tiltak Rogaland
Nordgaard, Lars Erik P., seniorrådgiver, Nærings- og fiskeridepartementet
Nordheim, Karl Kristian, politiadvokat, Oslo politidistrikt – Manglerud
Olaisen, Mette Schjelderup, compliance officer, KLP
Petterson, Lene Moen, førstekonsulent, NAV Familie- og pensjonsytelser Vadsø avd Alta
Reinertsen, Fredrik, politiadvokat, Oslo politidistrikt – Manglerud
Riise, Kim Eirin, spesialkonsulent, Oslo kommune – Bydel 8 Nordre Aker
Rushiti, Besart, rådgiver, Fylkesmannen i Oslo og Akershus
Rødstøl, Ane, førstekonsulent, Nærings- og fiskeridepartementet
Sem-Onarheim, Gard-Håvard, dommerfullmektig, Bergen tingrett
Skingen, Aruna Eide, dommerfullmektig, Rana tingrett
Stenshorne, Kim, aktuar, Danica Pensjonsforsikring AS
Sunde, Hans Christian, seniorskattejurist, Skatt Sør – Lyngdal
Svendsen, Øystein, jurist, Kristiansund kommune
Sæveraas, Snorre, advokat/seniorrådgiver, Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten (Helseklage)
Søtorp, Anders, advokat, Advokatfirmaet Søtorp AS
Tobiasson, Anders, jurist, Gjensidige Forsikring
Truyen, Jan Mathys, avdelingsdirektør, Klima- og miljødepartementet
Wendelborg, Morten Schiefloe, seksjonsleder, Stavanger kommune – kemnerkontoret

Nye medlemmer i Juristforbundet

Bergedal, Marianne, politiadvokat, Sør-Øst politidistrikt – Skien
Fagerhaug, Kirsti, commercial officer, Rolls-Royce Marine AS
Haddeland, Hanna Buer, førstekonsulent, Landbruksdirektoratet
Haraldseth, Solveig, dommerfullmektig, Oslo tingrett
Helvig, Marthine, trainee, Bergen kommune – Byrådsavdeling for Bymarketing, klima og miljø
Kiil, Iselin Jeanette, advokat, Advokatfirmaet Eriksen AS
Sunde, Hans Christian, seniorskattejurist, Skatt Sør – Lyngdal
Vikse, Lis Christin, førstekonsulent, NAV Familie- og pensjonsytelser Ålesund
Wikasteen, Bjørn Halvor, seniorrådgiver HR, K-Sekretariatet IKS

Nye studentmedlemmer i Juristforbundet

Aarlie, Sunniva Torsvik, Universitetet i Stavanger
Aase, Maren, Universitetet i Stavanger
Ahvensalmi, Aslak Broderstad, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Akselvoll, Maria, Universitetet i Stavanger
Anglevik, Helene, Universitetet i Bergen
Aronsen, Leonard, Universitetet i Stavanger
Bakkevoll, Maren Irene Gäre, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Begby, Henrik, Universitetet i Bergen
Bergh, Einar Kittelsen, Universitetet i Stavanger
Bredesen, Vilde Linnea, Universitetet i Stavanger
Bråten, Thea Katarina, Høgskolen i Innlandet – Lillehammer
Custo, Elhan, Universitetet i Stavanger
Davidson, Celine, Universitetet i Bergen
Drønen, Gøril Tjosås, Universitetet i Stavanger
Eliseussen, Amalie Sommarset, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet

Fakak, Nada, Universitetet i Stavanger
Falk, Øystein, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Farstad, Daniel Morken, Universitetet i Oslo
Fenstad, Daniel Lyngseth, Universitetet i Bergen
Finnseth, Didrik, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Fjeld, Veronica Amalie Kvaleid, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Fladsrud, Eskil, Universitetet i Oslo
Fossåen, Veslemøy Lavransdatter, Universitetet i Stavanger
Gillesdal, Oda Hustoft, Universitetet i Stavanger
Gjosæter, Aleksander Martin, Universitetet i Bergen
Greve, Sophia, Universitetet i Bergen
Grimm, Frida Yvonne, Universitetet i Stavanger
Grunnvoll, Vebjørn, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Gulbrandsen, Camilla, Universitetet i Bergen
Hansen, Vette Rød, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Haug, Victoria, Høgskolen i Innlandet – Lillehammer
Haugen, Sindre, Universitetet i Stavanger
Hereide, Yngve Mannsåker, Universitetet i Bergen
Hindenes, Ida Marie Thue, Universitetet i Bergen
Issa, Ahmed, Universitetet i Stavanger
Jacobsen, Ada, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Jakhelln, Caroline Mejlaender, Universitetet i Oslo
Jakobsen, Cathrine Haugland, Universitetet i Stavanger
Jakobsen, Victoria, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Kayeyi, Mwaji, Universitetet i Stavanger
Kjølørud, Nina, Universitetet i Oslo
Klausen, Erika Rensvik, Universitetet i Stavanger
Klem, Jenny, Universitetet i Bergen
Krüger, Johann Martin, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Lind, Sylvia, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Lund, Mille, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Martinsen, Alexander, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Mildestveit, Pål Røssveid, Universitetet i Stavanger
Mjelde, Helena Lyssand, Universitetet i Stavanger
Mossige, Elisabeth, Universitetet i Stavanger
Netland, Astrid Elisabeth, Universitetet i Bergen
Nguyen, Kelly, Universitetet i Stavanger
Nieber, Luke I., Universitetet i Stavanger
Nielsen, Jonas, Universitetet i Bergen
Njølstad, Håvard Salvesen, Universitetet i Bergen
Nygaard, Mads Frostholm, Universitetet i Bergen
Olsen, Christine Amalie, Universitetet i Stavanger
Pedersen, Sandra, Universitetet i Stavanger
Ravndal, Benjamin, Universitetet i Stavanger
Samuelsen, Johanne, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Skoglund, Amanda, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Slåttkjær, Marita, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Smørsgård, Siri Myrset, Universitetet i Stavanger
Stødeland, Sven Alrik, Universitetet i Bergen
Stangeland, Ingrid Synnøve, Universitetet i Stavanger
Steinholt, Jørgen, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Storsveen, Erik, Universitetet i Tromsø – Norges Arktiske Universitet
Torgersen, Katarina, Universitetet i Oslo
Vik, Martine Tømmerås, Universitetet i Stavanger

JURIST
FORBUNDET

Foto: Sigmund

Hovedstyret

President

Curt A. Lier
cl@juristforbundet.no

Visepresident

Susanne Eliassen
susanne.eliasen@hel.oslo.kommune.no

Styremedlemmer valgt av representantskapet

Marta Trzcinska
martatr@hotmai.com

Frank Grønås
frank.gronas@trondheim.kommune.no

Karoline Dystebakken (møtende varamedlem)
karoline.dystebakken@arbeidstilsynet.no

Styremedlemmer valgt av seksjonene

Jørn Henry Hammer (Juristforbundet – Privat)
jorn.hammer@gjensidige.no

Sverre J. W. Bromander (Juristforbundet – Stat)
sverre.bromander@politiet.no

Lars Marius Heggberget (Juristforbundet – Kommune)
lars-marius.heggberget@kao.oslo.kommune.no

Lars Sørensen (Juristforbundet – Student)
lars@stamsund.org

Ingjerd Thune (Juristforbundet – Dommerforeningen)
ingjerd.thune@domstol.no

Ansattes representant (observatør)

Annette Narverud
ann@juristforbundet.no

Generalsekretær

Magne Skram Hegerberg
msh@juristforbundet.no

Medlemsguide

Ny stilling eller adresse?

www.juristforbundet.no (Min side)
medlem@juristforbundet.no | sentralbord: 40 00 24 25

Forsikring – medlemstilbud

Juristforbundet Forsikring
Nettportal: www.juristforbundet.no/forsikring
Telefon: 23 11 33 11 | e-post: forsikring@juristforbundet.no

Bank – medlemstilbud

Danske Bank
Nettportal: www.danskebank.no/juristforbundet
Telefon: 05550 | e-post: 05550@danskebank.no

Juristforbundets advokatkontor

advokat@juristforbundet.no
www.juristforbundet.no/advokatkontoret
Sentralbord: 40 00 24 25

Lønnsstatistikk/lønnskalkulator

www.juristforbundet.no/lonnskalkulator

Juristkontakt

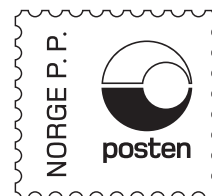
www.juristkontakt.no
Redaksjonen:
omg@juristkontakt.no | mobil 482 48 352
Annonser:
perolav@07.no | mobil 918 16 012

Jobbmarkedet

www.juristkontakt.no/stillinger

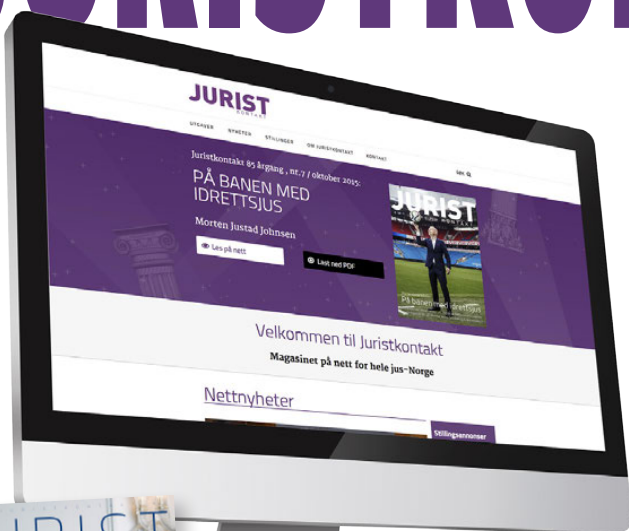
Juristenes Utdanningsenter

www.jus.no | sentralbord: 40 00 26 62

Returadresse:
Juristforbundet
Kristian Augusts gt 9
1164 Oslo

JURISTKONTAKT.NO

Bestill netteksponering av din neste stilling nå!

kr 5 800,- + mva.

Prisen inkluderer

- nyhetsbrev hver 14. dag til ca. 21 000 medlemmer
- eksponering på www.juristkontakt.no og www.juristforbundet.no

PS! Ved annonsering i papirutgaven av Juristkontakt er netteksponeringen alltid inkludert i prisen.

Ved annonsering
på vårt jobbmarked
når du flest jurister!

TA KONTAKT I DAG

Per-Olav Leth – 07 Media
Mobil: +47 918 16 012
e-post: perolav@07.no

JURISTFORBUNDET